

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,

44. (1364.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2016
1 amerikai dollár	3,0297
100 magyar forint	1,5498

Aktuális

2

Roberta Anastase Kövérnél

Magyarország továbbra is támogatja, hogy Románia a lehető legrövidebb időn belül tagja lehessen a schengeni övezetnek – mondta Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke Roberta Anastaseval, a román képviselőház elnökével közösen tartott tegnapi parlamenti sajtótájékoztatóján.

Háttér

4

Képzelt beteg, felszabadító „kór”

A hazai igazságszolgáltatás esetében egyenesen gyakorlattá vált az, hogy súlyos vádak alapján előzetes letartóztatásukat töltő bűnözőket a bírák egészségi okokból szabadlábra helyeznek. Ez történt Bercea Mondialu alvilági figurával (*képünkön*) is.

Kultúra

6

Kancellár és úgazdag

Fiatal történészek munkásságát, új kutatási eredményeket szeretne a nagyközönség számára is ismertté tenni a marosvásárhelyi Borsos Tamás Egyesület. Az egyesület következő előadását március 17-én tartják, Fehér János művészettörténész Teleki Mihály kancellárjáról és udvartartásáról beszél.

Vezércikk

3

Egyszeri alkalom

A koalíciós ütemterv egyelőre csak papírdarab, a dokumentumban foglaltak végrehajtásának határidejét ugyanis „titkos mellékletbe” foglalták, így pedig lehetetlen a számonkérés. A kongresszusi küldöttet pedig odahaza ugyanaz a kérdés várja: mondd, mit csináltok ti ott a kormányban? ▶

Cseke Péter Tamás

Lepedősztrájkoló diákok

A tanügyi törvényben rögzített képviseleti arány betartását követelik az egyetemisták**Tüntetés a kolozsvári Béke-téren. A diákszervezetek között sincs konszenzus az egyre határozottabb tiltakozássorozattal kapcsolatban** Fotó: Bone Ewald

A törvényes diákképviseleti arány biztosítását követelik az utcára vonult egyetemi hallgatók a felsőoktatási intézmények vezetésében. A hét elején bátortalanul indult akció egyre határozottabb tiltakozássorozattá növi ki magát. Tegnapi Kolozsváron tüntettek az egyetemisták, Daniel Funeriu tanügyminiszter lemondását követelve. Az új oktatási törvény 25 százalékos képviseletet biztosít a diákoknak az egyetemi döntéshozás testületeiben, a törvény alkalmazása azonban még várat magára. A tüntetők úgy vélik, az egyetemi hallgatók szociálisan kiszolgáltatottak, sürgős változtatásra van szükség. **7. oldal ▶**

Poétizált az MPP-s tanácsos

Kovács Zsolt

▶ Eredeti módon számolt be tavalyi önkormányzati tevékenységéről Takó Imre sepsiszentgyörgyi MPP-s tanácsos. Az önkormányzat www.sepsi.ro honlapján a tevékenységi beszámolók fejezetnél található dokumentumban a polgári párti tanácsos irodalmi érzékét próbálta felvillantani, és igazi „gyöngyszemet” bocsátott közszemlére. A rímekbe szedett írásból többek közt kiderül: a tanácsosnak nehezebb esik a beszámolni arról, hogy mit tett a városért. Takó Imre saját bevallása szerint nem szólalt fel az üléseken, és előfordult, hogy elaludt a viták hevében, azonban úgy szavazott, ahogy kérte a frakciója. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Borbély az ENSZ főtitkáránál

▶ Ban Ki Mun, az ENSZ főtitkára New York-i hivatalában fogadta Borbély Lászlót, Románia erdészeti és környezetvédelmi miniszterét, az ENSZ Fenn-

tartható Fejlesztési Bizottságának elnökét. Borbély meggyőződése, hogy a kormányközi előkészítő ülésen sikerrel zárják a munkálatokat. **2. oldal ▶**

Kézfogás. Borbély László és Ban Ki Mun az ENSZ New York-i székhelyén

Vakon bíznak Emil Bocban?

Cseke Péter Tamás, Totka László

▶ A konkrétumokat és a határidőket hiányolja Lakatos Péter parlamenti képviselő, a költségvetési bizottság tagja a szerdán aláírt koalíciós megállapodásból. Tegnapi nagyváradi sajtótájékoztatóján úgy fogalmazott: „határidők nélkül nem lehet a kívánt irányba haladni”. Összehasonlításként a Magyarországon nyilvánosságra hozott intézkedéscsomagot hozta fel, amely konkrét, világos, pontos határidőkkel dolgozik. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:
úmsz **színekép**

Röviden

INS: 1,3 százalékkal csökkent a GDP

Tavaly a bruttó hazai össztermék (GDP) 1,3 százalékkal zsugorodott az előző évhez képest – közölte tegnap az Országos Statisztikai Hivatal (INS). A korábban közölt adatokhoz képest ez enyhe felfelé módosítást jelent, hiszen legutóbb 1,2 százalékos zsugorodásról számoltak be. Ugyanakkor az idei második GDP-kimutatás szerint is tavaly az utolsó negyedévben a román gazdaság enyhén növekedett a harmadik negyedévhez képest. Az október-decemberi időszakban ugyanis a GDP 0,1 százalékkal bővült az előző negyedévhez képest. Éves viszonylatban azonban a tavalyi utolsó negyedévi GDP 0,6 százalékkal kisebb volt a 2009-es hasonló időszakhoz viszonyítva.

Halasztottak Voiculescu ügyében

Március 10-re halasztotta a döntés kihirdetését a legfelsőbb bíróság abban a perben, amelyet Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt alapító elnöke indított a szekus besúgói múltját helybenhagyó fővárosi fellebbviteli bíróság ellen. Mint ismeretes, a Szekuritáté Levéltárát Átvilágító Országos Tanács (CNSAS) 2006-ban állapította meg, hogy az Antena sajtótröszt tulajdonosa Felix fedőnéven besúgóként dolgozott a román titkosszolgálatnak.

Toró aláírt az EMNP-nek

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke tegnap a temesvári Demokrácia Központban aláírta az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzését támogatók listáját. Toró indoklása szerint „a Tőkés László értékrendjét képviselő leendő párt elsősorban az erdélyi magyarság azon kétharmadát kívánja megcélózni, amely csalódott a politikában és hátat fordítva neki nem megy el szavazni.” Szerinte az erdélyi magyar közönségnek szüksége van a versenyre és a megmérettetésre. Temes megyében eddig 200 személy támogatta aláírásával az EMNP létrehozását.

Két kitüntetés Harasztinak

Magas svéd és lengyel állami kitüntetésben részesült az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) sajtószabad-

ság-képviselőjeként kifejtett tevékenységéért Haraszi Miklós (képfüggő). A médiapolitikus az elismeréseket tegnap a szervezet központjában, Bécsben vehette át.

Winkler tanácsai Zágrábnak

Horvátország európai uniós csatlakozása volt az Európai Néppárt (EPP) EP-képviselőcsoportja zágrábi ülésének központi témája. Winkler Gyula, az RMDSZ képviselője hangsúlyozta, hogy az uniós piac lehetőséget jelent majd a horvát üzletemberek számára, de mielőtt belépnek a közös gazdasági térbe, regionális szinten gyakorolhatják az együttműködést más országokkal a gazdaság, a kereskedelem és a befektetések terén.

„Minden magyar számít”

Tájékoztató kampányba kezdett a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) az áprilisi horvátországi népszámlálás előtt, hogy minél többen vállalják magyar identitásukat – írja internetes oldalán az Eszéken megjelenő Új Magyar Képes Újság. A kampány szlogenje: „Minden magyar számít, Ön is!”.

Lassan kiürül Líbia

Líbiai menekültekkel teli lélekvesztő az olasz sziget Lampedusa partjainál. Lassan megtelnek a befogadó állomások

Gy. Z.

Több mint 180 ezer menekült érte el a líbiai határokat, s nagy részük már elhagyta az erószak sújtotta észak-afrikai országot – közölte az ENSZ Menekültügyi Főbizottságának szóvivője. Melissa Fleming elmondta, hogy 77,3 ezren – többségben egyiptomi nemzetiségűek – a keleti határon át Egyiptomba távoztak. A nyugati határvonalon nagyjából ugyanennyien keltek át Tunéziába, illetve további 30 ezer ember várakozik ott, hogy átjusson a

szomszédos országba. A határátelők, ahol zömmel fiatalok gyűltek össze, túlszűfoltak. Az ENSZ szakértői arra figyelmeztetnek, hogy gyorsan kell cselekedni a menekültek védelmében, és élelemmel kell őket ellátni, különben humanitárius válság jöhet létre, vagy lázongások robbanhatnak ki.

Újabb tunéziai menekültek érték el tegnap hajnalban az Olaszországhoz tartozó Lampedusa földközi-tengeri szigetet – jelentette az olasz parti őrség. Négy csónakon összesen 218 ember ért partot a Sziciliától délre fekvő szi-

geten. Jelenleg nagyjából ezer ember vár sorsára a szigeten létesített befogadó állomáson.

Moammer el-Kadhafi líbiai diktátor fegyveresei foglyul ejtettek három holland katonát vasárnap az észak-afrikai országban, amikor polgári lakosokat akartak kimenekíteni – tudta meg tegnap a hágai védelmi minisztériumtól az AFP.

Újabb légitámaszpont mért tegnap a Kadhafihoz hű haderő Marsza el-Brega városára. A kikötőváros a tengerparti olajfinomítója miatt kulcsfontosságú. ◀

Borbély László az ENSZ főtitkáránál

ÚMSZ

Ban Ki Mun, az ENSZ főtitkára hivatalában fogadta Borbély Lászlót, Románia erdészeti és környezetvédelmi miniszterét, az ENSZ Fenntartható Fejlesztési Bizottságának elnökét. A New York-i megbeszélések végén Borbély László elmondta: „Rendkívül dinamikus tevékenység zajlott a Fenntartható Fejlesztési Bizottság kormányközi előkészítő ülésén. Meggyőződésem, hogy sikerrel zárjuk a munkálatokat, és a kidolgozott dokumentumtervezet olyan kiindulópont lesz, amely megteremti a kompromisszumos megoldások feltételeit az összes résztvevő számára.” A Borbély László vezetésével zajló munkálatok eredményeként az elnök dokumentum-javaslatot terjeszt elő a szállításiügy, a vegyi anyagok, a hulladékgazdálkodás, a bányászat, valamint a fenntartható fogyasztás és termelés tízéves keretprogramja témájában. A tervezetet két hónapra közvitára bocsátják, elfogadására pedig májusban kerülhet sor. A végleges változatért a Fenntartható Fejlesztési Bizottságának elnöke felelősséget vállal. ◀

Kormányellenes tüntetést tartottak ismét Zágrábnak

Hírösszefoglaló

Többezres kormányellenes tüntetés volt ismét szerda este Zágrábnak: a tiltakozók Jadranka Kosor miniszterelnök lemondását követelték. A résztvevők – a főszervező Ivan Pernar szavai szerint – a korrupciót és a pénzügyi válság téves kezelését vetették a koalíció szemébe, miközben új választásokat követeltek. Öt nap leforgása alatt ez már a harmadik tömeges tüntetés a horvát fővárosban, s ezúttal is a Facebook közösségi portálon szerveződött a demonstráció. Most azonban a tömegmegmozdulás nem torkollott erőszakba, nem történtek súlyosabb incidensek, a tiltakozók békésen vonultak végig a főváros utcáin.

A kormányzó HDZ szerint az ellenzék szervezi a tiltakozásokat, és a huligánokat is pénzeli. Az érintett szervezetek mindezt cáfolják, és a rendőrség sem talált erre utaló bizonyítékokat. Ugyanakkor szerdán először mutatkoztak politikusok a tö-

megben. Az ország gazdasági helyzetével elégedetlen tüntetők, akik mintegy ötezen voltak, a kormány épülete elé akartak vonulni, amit azonban a rendfenntartó erők megakadályoztak. Ezután a kormányzó Horvát Demokratikus Közösség zágrábi irodájához mentek, s helyszíni beszámolóik szerint leszedték, megtépték és elégették a párt zászlaját. Hasonló sorsra jutott a Szociáldemokrata Párt székházának lobogója is. A tüntetők egy része a miniszterelnök otthona elé vonult, de ott is rendőrkordonba ütközött, ezért békésen szétszéledt, jelezve, hogy pénteken, azaz ma újra tüntetni fog.

Egy héttel ezelőtt, az elmúlt hét péntéken és szombatján is demonstrációk voltak Zágrábnak. Az utóbbi alkalmával a tüntetők összetűztek a rendőrökkel. A csepatekben csaknem ötvenen megsérültek, s mintegy 70 embert előállítottak a hatóságok. Több száz ember tüntetett Split, Fiume, Pula és Djakovo városában is, előrehozott választásokat követelve. ◀

Korrupcióval vádolják a horvát kormányt. Egyre gyakoribbak a tüntetések

Roberta Anastase Kövérnél

Közösen az uniós célokért. A két házelnök megállapodást írt alá

Fotó: MTI

MTI

Magyarország továbbra is támogatja, hogy Románia a lehető legrövidebb időn belül tagja lehessen a schengeni övezetnek – mondta Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke Roberta Anastaseval, a román képviselőház elnökével közösen tartott tegnapi parlamenti sajtótájékoztatóján. A magyar házelnök üdvözölte, hogy Románia elfogadta a tanügyi törvényt, és nyárig a parlament elé kerülhet a kisebbségi törvény is.

Kövér László és Roberta Anastase a tájékoztató előtt együttműködési megállapodást írt alá. A szándéknyilatkozatról a magyar házelnök azt mondta, hogy a két ország parlamentjeinek eddig is jó együttműködését teszi szorosabbá. Belefoglalták az Európai Unió napirendjén szereplő legidősebb kérdéseket, valamint a dokumentum előírnyozza a külügyi hivatalok kooperációjának erősítését. Részbe az is, hogy a tagabb, háromoldalú vagy regionális keretek között lét-

rejövő együttműködésben is közösen lépnek fel. Kövér közölte, hogy a határon túl élő nemzeti kisebbségekkel való kapcsolattartás tapasztalatait is igyekeznek egymással kicserélni.

Roberta Anastase elmondta, a mostani találkozó része a két ország parlamenti között körülbelül tíz éve jól és megszakítások nélkül működő párbeszédnek. „Ez az együttműködés nemcsak elnöki, hanem a parlamenti élet minden szintjén tapasztalható” – tette hozzá. Szerinte ez mindkét országot megóvhatja attól, hogy megismételje a másik fél által elkövetett hibákat.

A megállapodás szerint az EU soros magyar elnökségére való tekintettel és a stratégiai partnerség szellemében egyebek mellett az európai gazdasági kormányzás alapjainak megteremtésében, a roma integrációs politika kidolgozásában, a Duna-stratégiaiban, a határokon átnyúló együttműködésben, valamint a közös agrárpolitika témájában kívánják intenzívebbé tenni a közös munkát. ◀

Vakon bíznak Bocban?

Folytatás az 1. oldalról

A képviselő szerint a megállapodásban foglalt – és az RMDSZ által is javasolt – gazdasági intézkedések meghozatalát csak az szavatolná, ha ezeket belefoglalnák a Nemzetközi Valutaalapnak szóló szándéklevélbe. „Ebben az esetben Jeffrey Franks, az IMF romániai küldöttségének vezetője konkrét határidőket szabna meg. A tapasztalat pedig azt mutatja, hogy a kívülről ránk erőltetett határidőket betartjuk” – mondta Lakatos Péter.

Máté: nem minden titkos

Mint ismert, az RMDSZ politikai szerint a megállapodásban foglaltakat határidőkhöz kötötték, a dátumok pedig a dokumentum mellékletébe kerültek. Ezt a mellékletet azonban a koalíciós egyezség aláírói nem kívánták nyilvánosságra hozni. Egyes román sajtóértékelések szerint azért nem, mert az RMDSZ nem volt hajlandó aláírni a mellékletet is. Emil Boc miniszterelnök ugyanis nem tudta szavatolni, hogy a kisebbségi törvényt a koalíció a Kelemen Hunorék által kért határidőig el tudja fogadtatni a parlamentben. Máté András képviselőházi frakcióvezető azonban tegnap lapunk kérdésére cáfolta ezeket az információkat. „A melléklet az aláírt egyezség részét képezi. Az intézkedések nagy részét határidőkhöz kötöttük, s nem mindegyik titkos. Többször is elmondtuk például, hogy kisebbségi törvény elfogadásának határideje a tavaszi ülészak vége” – magyarázta a politikus. Tájékoztatása szerint a gazdasági intézkedések határideje azért nem nyilvános,

mert sok esetben „a koalíció szintjén még politikai küzdelmek tárgyát képezik”. „Úgy döntöttünk, hogy ezek a mi belső ügyeink” – jelentette ki Máté András.

Gram: nem kell már az RMDSZ

A koalíciós megállapodás aláírása után felerősödtek azok az ellenzéki hangok, melyek szerint az RMDSZ már nem juthat kormányzerephez, ha a Szociál-Liberális Szövetség (USL) kerül hatalomra. „A koalíciós egyezséggel az RMDSZ arra ítéltetett, hogy örökké a PD-L szövetségese maradjon” – írta tegnap Mircea Geoană a szenátus – pártjából függesztett – szociáldemokrata elnöke. A politikus szerint a kisebb

bik kormánypartot ebből az állapottól már csak egy ultimátummal lehet kizozdítani. „Az USL-nek egyértelműen az RMDSZ tudtára kell adnia: ha továbbra is a jelenlegi hatalmat támogatja, nem kerül be az USL által alakítandó kormánytöbbségbe” – közölte Geoană. Hozzátette: ha az ellenzéki szövetség 50 százaléknál nagyobb parlamenti többségre tesz szert a választásokon, akkor a kormányalakításhoz nem is lesz szükség az RMDSZ-re.

Egy másik szociáldemokrata politikus, Horia Grama szerint az RMDSZ-re már most nincs szüksége az USL-nek. A háromszéki képviselő úgy véli: az ellenzéki szövetség jobban tenné, ha a Nép Pártjához vagy a Nagy-Románia Párthoz közeledne. Tegnap sajtó-

tájékoztatóján arról beszélt: az USL „komoly ajánlattal” próbálta meggyőzni az RMDSZ arról, hogy lépjen ki a koalícióból, ám a szervezet vezetői „a rövid távú hasznot preferálták, nem gondoltak a jövőre is”. Grama szerint az RMDSZ-nek amúgy is olyan követeléseik vannak, amelyek túllépik az alkotmányosság kereteit.

Markó Béla kormány-főhelyettes egyébként tegnap egy rádióinterjúban arról beszélt: az RMDSZ nincs hozzákötve a Demokrata-Liberális Párthoz. „Képmutatónak lennénk, ha azt mondanánk, hogy az RMDSZ nem hajlandó szövetkezni a PD-L-n kívül más pártokkal. Nincs azonban semmilyen okunk arra, hogy otthagyjuk a kormányzást” – mondta az RMDSZ volt elnöke. ◀

Koalíciós parolázás. A megállapodásban foglaltak határidejét a kormánypartú politikusok titkolják

Fotó: Tofán Levente

Poétizált az MPP-s tanácsos

Folytatás az 1. oldalról

„Eszendőnek vége, itt van már karácsony. Vakarja fejét mindenik tanácsos. Miről számoljon be, mit tett a városért? ... Ami engem illet, gyűlésbe eljártam. Szószaporításra nem koptattam számat. Csak akkor hiányzik, ha betegség gátolt. Heves viták alatt legszebbek az álmok. Ha szavazni kellett megnyomtam a gombot. Megjegyezve jól, mit a frakció mondott” – írja beszámolójában Takó Imre. Az MPP sepsiszentgyörgyi tanácstagja megemlíti „nagy javaslatát” is, amellyel hozzájárult a város fejlesztéséhez: „A nagy javaslatom egyetlen dolog. Arra is gondolva, aki ott jár gyalog. Legyen előtte egy szép gyalogtér. S pad hova leülhet a pihenni vágyó. Parkírozó is kell ottan mindenkinek. Kevés diák jár ma kicisi biciklivel.” Amint a tavalyi, tanácsbéli tevékenységének beszámolójából kiderül, Takó Imre szereti a háromszéki tájat és érdeklődve figyel, hogy a szépmezői kutyamenhelyen a bak kutyák miként viszonyulnak a tüzelő szúcskákhoz. „Mindig örömem telt a háromszéki tájban. Kutyát megcsodálni Szépmezőre jártam. Ott egy furcsaságot magam vettem észre: Néha az összes bak a zárkát tépte széjjel. Nem ők ám betegek nagyon kell ügyelni. Ilyenkor egy szuka kezdett el tüzelni.” Takó Imre tanácsosi beszámolójának

utóiratának a jövőbe tekint, víziójában megvalósultnak látja Székelyföld autonómiáját: „Hatalmas nagy tömeg a város főterén. Sokan könnyes szemmel néznek az ég felé. Szentgyörgy ünneplémiért mindig is kiált: Az új székelyföldi Autonómiát!!!”

A sepsiszentgyörgyi tanács tag beszámolójában nem talált kivételt Bálint József alpolgármester, az MPP frakcióvezetője, aki lapunk kérdésre kifejtette: Takó Imre humoros, jó kedélyű ember, akinek „csapaton belüli szerepe, hogy oldja a hangulatot”. Bálint József elmondta, Takó Imre pótlisan került be a sepsiszentgyörgyi tanácsba, miután egy MPP-s képviselő lemondásával megüresedett egy hely. „Már az is vicces, hogy a nyugalmazott iskolaigazgató korelnökként az önkormányzat sport- és ifjúsági bizottságában kapott helyet” – mondta Bálint József, aki szerint feszültségoldóként kell tekinteni Takó Imre tevékenységére beszámolójára.

Lapunk megkérdezte Klárik Attilát, a sepsiszentgyörgyi tanács RMDSZ frakciójának vezetőjét is, aki úgy véli: Takó Imre írása nem tekinthető beszámolóknak, az inkább egy humoros hangulatábrázolás, amely „szívhez és néphez szól”. Klárik Attila szerint jó lett volna, ha ezmellé Takó Imre letett volna egy műfajilag másként megírt tevékenységi beszámolót is. ◀

Újváros fizeti Ráksa hasznát?

Sike Lajos

▶ A tartozások elosztása miatt „kapott hajba” a nemrég külvált Avasújváros és az önálló községgé alakult Ráksa. Ez utóbbi vezetői azt szeretnék, ha a több mint egymillió lejes adósság nagyobb részét Újváros törlesztené. „Nincs rendjén, hogy Ráksa hasznát mi fizessük, hisz a szóban forgó pénzke jelentős részét a ráksai hatalmas, kétezer férőhelyes művelődési ház, a rendőrség és más ottani közösségi épületek felhúzására költöttük. Ezalatt Avasújváros úgy el-

szegényedett, hogy három éve a kátyúkat sem tudtuk betömni” – mondta el lapunknak Ludróczki Sándor, az újvárosiak megbízott polgármestere. Az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt (MPP) által támogatott városgazda hozzátette: csak az idén kétszáz ezer lej adósságot kellene kifizetniük, ami teljesen lebéntaná a községet. A vitákat lezárandó, az avasújvárosiak felkértek egy független szervezetet az adósság pontos felmérésére és elosztására. „Ha az sem vezet eredményre, a bírósághoz fordulunk” – fogalmazott Ludróczki. ◀

Blejnar: egy eurót sem kaptam

M. Á. Zs.

▶ „Egy euró kenőpénzt sem kaptam, nemhogy egymilliót” – hártotta el az ellene felhozott vádak Sorin Blejnar, az Adó- és Pénzügyi Hivatal (ANAF) igazgatója, aki akkor került a figyelem középpontjába, amikor egy olasz üzletember feljelentése nyomán az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság (DNA) egy magas rangú pénzügyőrt előzetes le tartóztatásba helyezett. A vád szerint Nicolae Gavrilă ANAF-főtanácsos és Marius Stăncescu ügyvéd mintegy 1,8 millió euró kenőpénzt követelt Antonello Celestinitől, mely összegnek több

mint fele Blejnar zsebébe került volna. Az ANAF vezetője a Realitatea kérdésre leszögezte, nem mond le tisztességéből, a feljelentő pedig teljességgel hiteltelen, ugyanis a pénzügyőrök 350 millió adócsalást fedeztek fel cégeinél. „Az üzletemberek kifizetik a rájuk kiszabott adókat és járulékokat, Celestini úr 350 millió eurót »felejtett el« kifizetni, most pedig rágalmozásával foltot ejt tisztességés emberek karrierjén” – fogalmazott Blejnar. Hozzátette: elképzelhetőnek tartja, hogy az adócsalással „foglalkozó” Celestinit is a maga rendjén átvették, amikor ANAF-védelmet ajánlottak neki. ◀

Egyszeri alkalom

Cseke Péter Tamás

Furcsa volt a két hazai ellenzéki pártvezér üzenetének fogadtatása az RMDSZ nagyváradi kongresszusán. A sajtó munkatársai azt tapasztalhatták, hogy Victor Ponta és Crin Antonescu beszéde után az ülésteremben nem

gépiesen, azaz udvariasságból, hanem lelkesen csattantak össze a tenyerek. Önmagában szokatlan gesztus, ha egy hatalmon lévő alakulat kongresszusi küldöttségei melegen üdvözlik a kormány megdöntésére készülő politikusok szavait. Am különösen szokatlan akkor, ha e szavak fenyegetően hangzanak: Ponta és Antonescu azzal zsarolta a küldötteket, álljanak át most az ellenzék oldalára, mert ha nem, később, a következő kormány megalakításakor, már nem lesz szükség rájuk – és ezt a teremben ülők még meg is tapsolták.

Nem is tűnik azonban annyira furcsának a gesztus, ha tudjuk, mi zajlik abban a faluban, községben, városkában, ahonnan a küldöttek Nagyváradra érkeztek. Többségüket közvetlen környezetükben – a családban, a szomszédnál, az utcán, a boltban – ilyen kérdésekkel ostromolták az utóbbi években:

Hogy voltatok képesek negyedével csökkenteni a fizetésemet? Miért vágátok le a nyugdíjamat? Hogyan fizessem ki a hitelrészemet, ha elvesztettem az állásomat? A megnyugtató válaszok rendszerint elmaradtak, különösen, hogy ebben „felülről” sem érkezett segítség. Az RMDSZ vezetői is elismerik már: nem gondoskodtak arról, hogy a népszerűtlen gazdasági intézkedéseket közérthetően megindokolják. Így hát a kongresszus küldöttei sóvárogva hallgatták Ponta és Antonescu szavait: „be jó lenne most az ő oldalukon állni, s az otthoniakat könnyen elhallgattatni”...

Tudjuk már, hogy a kongresszuson a küldöttek végül legyűrték sóvárgásukat, és a zsarolás sem hatott rájuk. A szövetségi elnökök egyike sem vállalta fel az átállást az ellenzékhez, a nyertes pedig ezen a héten együttműködési megállapodást írt alá a koalíciós partnerekkel a közös kormányzás további menetéről. És jól van ez így, mert ezt az egyszeri alkalmat vétek lenne elszalasztani. Az RMDSZ belátható időn belül nem lesz annyira közel ahhoz, hogy létjogosultságát bebizonyítsa, mint most, a hatalmi mérleg nyelvét. A jelenlegi ellenzék oldalán sem idén, sem jövőre nem lesz lehetősége törvénybe foglaltatni azokat a közösségi jogokat, amelyek megszerzésére szavazóitól megbízást kapott. Ha pedig ez nem sikerül, politikussai elmondhatják: megpróbáltunk élni a lehetőséggel.

Több jele is van azonban annak, hogy ez nem fog sikerülni. A koalíciós ütemterv csak papírdarab, a dokumentumban foglaltak végrehajtásának határidejét ugyanis „titkos mellékletbe” foglalták, így pedig lehetetlen a számonkérés. A kongresszusi küldöttet pedig odahaza ugyanaz a kérdés várja: mondd, mit csináltok ti ott a kormányban?

Román lapszemle

Ellentmondásos eredményt kaptak a románok szexuális szokásait firtató szavazások: míg a férfiak havi 11 alkalommal közöskölnék párjukkal, addig a nők csak 5 alkalommal vallottak be. A szexológusok a különbséget annak tudják be, hogy a férfiak túlcitálják vívmányaikat, a nők pedig „elfelejtnek” belőlük. (Gándul) ▶ Sorin Oprescu kínai befektetőktől próbál pénzt szerezni a főváros fölött átvilító autópályára. (Gándul) ▶ A tiltakozások ellenére a Facebook arra készül, hogy nyilvánosságra hozza a felhasználók adatait, beleértve postai- és e-mail címüket. (Gándul) ▶ Nyílt színi háború van kibontakozóban Sorin Oprescu főpolgármester és Elena Udrea fejlesztési miniszter között a Lia Manoliu stadion felépítésének dicsőségéért. (Románia liberá)

Képzelt beteg, felszabadító „kór”

Romániában amolyan divattá, a hazai igazságszolgáltatás esetében pedig egyenesen gyakorlattá vált az, hogy súlyos vádak alapján előzetes letartóztatásukat vagy szabadságvesztésüket töltő bűnözőket a bírák egészségi okokból szabadlábra helyeznek.

Bogdán Tibor

▶ Az utóbbi időszak látványos letartóztatásai kapcsán felfigyelhettünk arra, hogy a rács mögé kerülő család, sikkasztó politikusokról, üzletemberekről, makkegészséges alvilági fickókról érdekes módon nyomban kiderült: súlyos betegségben szenvednek. Ezek rendszerint igen változatosak, a börtön okozta heresorvadástól a 18 hónapos terhességen át a túlsúlyosságig minden lehetséges és lehetetlen kórt átfognak – de egyikük sem teszi lehetővé a börtönviszonyok elviselését.

Könnyed könnyelműség

A „börtönbetegek” a bűntető törvénykönyvnek azt a rendelkezését használják ki, miszerint egészségügyi okok-

ból elrendelhető a szabadlábra helyezés, vagy a büntetés felfüggesztése. A kitétel ugyan kizárólag a börtönviszonyok között nem kezelhető betegségekre vonatkozik (ezek száma ma már elenyésző), a bírák azonban könnyen – mondhatni: könnyelműen – élnek a törvény biztosította lehetőségekkel, veszedelmes bűnözők büntetését szakították meg, enyhébb, vagy egyszerűen kitalált betegségek ürügyén. Igaz, hamis orvosi papírok alapján. Így szabadulhatott Románia első – és mindeddig egyetlen – „hivatalos” terroristája, Omar Hayssam is; az ő esete volt talán mind közül a legkiválóbb. A szíriai üzletember – a román újságírók bagdadi elrablásának („elrablásának”) megszervezője – az orvosok diagnózisai szerint súlyos, áttételessé vált rákbe-

tegségben szenvedett. Legutóbbi előállításain már roszkadozó léptekkel jelent meg, később egyenesen mentővel kellett kihallgatásra szállítani. A „gyógyíthatatlan beteg” azonban nem sokkal szabadulása után eltűnt az országból. Az első változat szerint juhokat szállító teherhajón, később azonban ő maga, immár Szíriából „hazaüzenve” állította, hogy Otopeni-ben szállt repülőre „úriemberként, emelt fővel, öltönyben, illatosan, elegánsan” – vagyis aligha halálos beteg. Testvérehez írt leveléből megtudhattuk, hogy „néhány román hatóság jóváhagyásával” kapott „szabad és biztonságos utat Bejrútba”. Cserébe terhelő információkat kértek tőle a Szociáldemokrata Párt és a Nemzeti Liberális Párt hangadó politikusairól. Vagyis Traian Băsescu államfő legkellemetlenebb ellenfeleiről. Talán ezzel magyarázható, hogy utóbb családja – felesége és gyermekei – is távozatott az országból. Hayssam így terrorizmus miatt kirótt húsz éves szabadságvesztéstől szabadult meg – két további dossziében egyébként még 16 és 3 évre büntették.

A legfurcsább betegségek

Ennél enyhébb, de fölöttébb kellemetlen betegséget „konstruált” magának a csalással és hamisítással vádolt szabadulása után eltűnt az országból. Az első változat szerint juhokat szállító teherhajón, később azonban ő maga, immár Szíriából „hazaüzenve” állította, hogy Otopeni-ben szállt repülőre „úriemberként, emelt fővel, öltönyben, illatosan, elegánsan” – vagyis aligha halálos beteg. Testvérehez írt leveléből megtudhattuk, hogy „néhány román hatóság jóváhagyásával” kapott „szabad és biztonságos utat Bejrútba”. Cserébe terhelő információkat kértek tőle a Szociáldemokrata Párt és a Nemzeti Liberális Párt hangadó politikusairól. Vagyis Traian Băsescu államfő legkellemetlenebb ellenfeleiről. Talán ezzel magyarázható, hogy utóbb családja – felesége és gyermekei – is távozatott az országból. Hayssam így terrorizmus miatt kirótt húsz éves szabadságvesztéstől szabadult meg – két további dossziében egyébként még 16 és 3 évre büntették.

A szebbik nem képviseletében az adócsalással vádolt Moda de Freitas asszony élt az „orvosi szabadulás” lehetőségével. Ő férjével, a volt szociáldemokrata parlamenti képviselővel, Gabriel Bivolaruval együtt többrendbéli adócsalást követett el, de lenyúlta a Román Fejlesztési Bankot is. A börtönből terhésségére hivatkozva szabadult. Az igazolást kiállító orvosok mellékesnek tartották azt a körülményt, hogy esetében a terhesség kerekén 18 hónapig tartott, egyvégtében.

A bukaresti kétes hírű éjszakai szórakozóhely, a Sexy Club volt tulajdonosa, az örömlányokat futtató Constantin Constantin dorbézolásairól is híres volt. Amikor

rablás, engedély nélküli fegyverviselés, kerítés vándjával előzetes letartóztatásba került, azonnal cukorbeteggé és klausztrofóbiássá vált (lám, Bercea Mondialu plagizált!) – márpedig a bírók szerint mindezt csak szabadlábon élheti túl, tehát elrendelték a fogvatartás beszüntetését.

A glaukómás gyilkos

A két halálos áldozatot követelő és egy súlyos sebesülést okozó brassói fegyveres bankrablás első számú vádlottja, Sergei Gorbunov cselekedetét azt követően követte el, hogy egy dévai valuta-bűntetését zöldhályog miatt három hónapra félbeszakíthatta, bár többrendbéli emberöléssel is vádolták. A három hónap elteltével azonban természetesen nem tért vissza börtönbe, ezért körözést rendeltek el ellene. Ez, akárcsak szembetegsége, korántsem akadályozta meg abban, hogy ezúttal a Cenk alatti városban garázdálkodva célzott lövésekkel terítse le áldozatait.

Legutóbb az unokafivére megkésélése nyomán minősít-

tett gyilkossági kísérlet vádjával őrizetbe vett Bercea Mondialu kérte ártatlanságára valamint betegségeire hivatkozva szabadlábra helyezését. A 120 bűnvádi dossziét begyűjtő alvilági klán vezére megindoklása szerint ugyanis klausztrofóbiában szenved, így tehát nem bírja a bezárt-ságot, amit szívesen cserélne fel igazságügyi ellenőrzés melletti szabadlábra helyezéssel, azaz amolyan házi őrizettel. Ez esetben úgyszintén bezárva élne – de nem cellában, hanem félszáz, rengetegszobás palotájának egyikében. Az írástudatlan maffiózót ügyvédek valóság-gal felmagasztalták, Romániában, Olaszországban és Spanyolországban egyaránt ismert brandnek, „rendkívüli társadalmi megbecsülésnek örvendő”, kilenc gyermeket nevelő komoly személyiségnek nevezték.

Az Olt megyei bíróság tegnapi döntése alapján azonban rács mögött marad, jóllehet orvosai szerint klausztrofóbiája hirtelen támadt tudóbetegséggel és májbetegséggel is súlyosbodott. Csakhogy hamis diagnózisra kapható orvos, és „vajszívű” bíró mindig akad Romániában. ◀

A miniszter születésnapjára ajándéka

Az új német védelmi miniszter, Thomas de Maizière a Bundeswehr reformjának tervét örökölte elődjétől, Karl-Theodor zu Guttenbergtől. Az építkezés befejezése sikert is, kudarcot is hozhat számára. De kiről is van szó tulajdonképpen?

Gy. Z.

▶ Az új német védelmi tárca vezetője, Thomas de Maizière hugenotta nemesi család sarja, ősei a 17. században menekültek Lotaringiából, Metz környékéről Brandenburgba, ahol a Frigyes Vilmos választófejedelem nyújtotta menedéket élvezhették. A családi név a származási helyre utal, Maizières településre. Thomas édesanyja, Eva művész, az atyja, Ulrich a Bundeswehr főszemlélőjeként ment nyugdíjba. Bátyja, Andreas bankmenedzser. S ami a legfontosabb: nagybátyját Lothar de Maizière-nek hívják, aki az egykori NDK utolsó – egyébként első szabadon választott – miniszterelnöke volt (de róla majd később). Az újdonsült védelmi miniszter – aki a belügyi tárcát cserélte fel Angela Merkel kormányában – a százszorosági Drezdában él, nős, három gyermeke van. És természetesen evangélikus – jegyzi meg a róla szóló irodalom.

Repülőrajtot vesz

Karl-Theodor zu Guttenbergtől mintegy útravalóként a Bundeswehr, azaz a német

hadereg reformját kapta Thomas de Maizière. Ez rendben is van, amennyiben Walther Otramba államtitkár február elején előadott sarokpontjait vesszük figyelembe. Azt sem szabad azonban feledni, hogy zu Guttenberg egyetlen erre vonatkozó döntést sem hozott – eltekintve attól, hogy a berlini kormány összességében mintegy a sorkötelesség eltörléséről határozott, amit azonban nem foglalt törvénybe. Most tehát a Bundeswehr átépítése az új miniszterre hárul, és de Maiziére csöppet sem fog sírálni. A belügyi tárca eddigi tulajdonosa nem az, aki elődje intézkedéseit egyszerűen visszavonná. Hanem azonban: előveszi saját elvárásait, és ezek alapján dönti el, hogy merre és miként vezet az út, amelyet az íróasztalánál ülve megtervez.

Az új miniszternek sok ideje mindazonáltal nem adatik rá, jóllehet bizonyos, hogy a reformokat nem lehet máról holnapra a valóság nyelvére lefordítani. A minisztérium átszervezését az eddigi tervek szerint 2012 végéig meg kell valósítani. Az „új” Bundeswehr létrejöttéig pedig csak hat, de legfeljebb nyolc év telhet el. Amiből következően de Maizière-nek –

úgymond – repülőrajtot kell vennie.

Nehéz örökség

De Maizière olyan minisztériumot és csapatot örökölt, amelynek megnyilvánulásai az eddigi főparancsnokot meglehetősen elbizonytalanították. Az Afganisztánban szolgáló német katonák úgy érzik, hogy a közvéleménytől nem kapnak elég tiszteletet. A vezetéssel kapcsolatos problémák, mint például a Gorch Fock nevű kiképzőhajó történet szerencsétlen balcsont, avagy a baghlani egységek fegyverhasználatát, ki-kezdtek a csapatok hírnevét. A kormány a sorkötelesség eltörlésével és az önkéntes hadsereg felállításával kapcsolatos döntéssel a második lépést már megtette. Ugyanakkor pótlás módja a kellő számú önkéntessel még mindig tisztázatlan. Aki ugyanis a Bundeswehrbe jelentkezik, annak tudnia kell(ene), hogy mennyi lesz a zsold, milyen többlettartásokra számíthat, s hogy a szolgálat letöltése után visszatérhet-e polgári munkahelyére. Nem utolsósorban meg kell oldani a parancsnoklási szerkezet kérdését is; például: mi történjen a főszemlélőkkel, akiknek

Thomas de Maizière, a reformáló miniszter és Lothar de Maizière, a művészlelkű Stasi-besúgó

megszűnik a szolgálati helyük (ne feledjük, a miniszter édesapja is ilyen beosztásból ment nyugdíjba).

Thomas de Maizière képes elsimítani a kényes ügyeket: a kancellári hivatal vezetőjeként a titkosszolgálatokért is felelős volt, míg legutóbb belügyminiszterként a terrorizmus elleni védelem ugyan csak a feladatai közé tartozott. A Bundeswehr igényeit pedig már – ahogy a német mondja – a reggelizőasztalnál megtapasztalta.

A Stasi ügynöke

A politikát Thomas az egykori Német Demokratikus Köztársaságban kezdte, ahol ugyan a háború után megmaradt a többpártrendszer, de

egyik párt sem kérdőjelezhetette meg a kommunizmust, azaz a Német Szocialista Egységpárt hatalmát. A CDU a nyugatnémet kereszténydemokraták testvérpártjaként működött ugyan, de Bonnuk vajmi kevés beleszólása volt a kelet-berliniek dolgába. Az idő 1990-ben jött el, a Fal leomlása után: először rendeztek az országrészben szabad voksolást, amelyen a Népi Kamara helyett megválasztott parlament egy kereszténydemokrata politikust, Lothar de Maizière-t emelte a miniszterelnöki székbe. Történt ez április 12-én, de nem tartott sokáig, mivel Németország Helmut Kohl kancellárságával október 3-án újraegyesült. Addig is azonban a keletnémet kormányfőnek

volt egy szövívője, akit történetesen Angela Merkelnek hívtak, az ifjú politikus aszszonyt ráadásul Thomas ajánlotta nagybátyja figyelmébe. Mindezek „jutalmául” a Kohl-kormányban Lothar a különleges ügyek tárcáját vezethette, egészen december 17-ig, amikor is kiderült, hogy a kommunista időkben szorgalmasan jelentett a nemzetbiztonsági szolgálatnak, a hírhedt Stasinak. Unokaöccsén keresztül most – mondhatni – mégis születésnapjára ajándékot kapott, mivel az ifjabb rokont épp szerdán nevezték ki a védelmi tárca élére. A visszavonult Lothar de Maizière ugyanis a türingiai Nordhausenban 1940. március 2-án látta meg a napvilágot. ◀

Lap-top

A nap címe. Az RMDSZ tartja életben a rendszert, *Azi*

Magyarzat. Így lett a magyarok érdekvédelmi szövetsége egyensúlyi tényezőből létfenntartó tényezővé. A lap megállapítja: „Mind a hatalom, mind az ellenzék táborában legutóbb megkötött megállapodások nyomán a román politikai élet gyakorlatilag áttért a kétpártrendszerre. Úgyszintén, a tegnapi dokumentum célja elejét venni minden szökésnek a hatalom táborából, elsősorban az RMDSZ tagjai közül, de a többi kisebbségtől is, vagy az UNPR szabad vegyértékeit tekintve.” Érdekes, hogy így látja a *Gándul* is, elsőoldali címe: *Protokollum az árulás ellen*. Ha még hozzávesszük, hogy a protokollumok révén való kormányzást, illetve a kormány (akár kívülről történő) támogatásának ezt a szokását is az RMDSZ honosította meg, teljes képtünk lehet arról, hogy milyen meghatározó mértékben határozta-határozza meg az RMDSZ az ország politikai életét, annak menetét.

Aratnak a függetlenek is. A parlamenti „függetlenekről” van szó (akikre – koalíciós társak ide, koalíciós társak oda – nem tudunk másképp tekinteni, mint szakadárakra, hiszen nem választások, hanem árulás nyomán vannak abban a helyzetben a törvényhozásban, amelyben vannak). A kormányerők közötti megállapodás kidolgozása – értsd, az alkuk – során öt új helyet szereztek a szenátus szakbizottságaiban, továbbá egy elnököt (az Európai Ügyek Bizottságában, ez egy új bizottság), egy alelnököt (a Külpolitikai Bizottságban) és egy titkárt (az Egészségügyi Bizottságban). Mindent összevéve a PDL és a PSD hat-hat, a PNL három, az RMDSZ és az UNPR egy-egy szenátusi bizottságot vezet.

Kié lesz? „Van egy nagy gond: ha ön elvált Boctól, kire marad a nép?” Természetesen Ion Barbu karikatúráján (*Academia Cațavencu*) mondják ezt Traian Băsescunak.

A nap állhíre. Az elnöki hivatal tagadta, hogy az utóbbi napok konszenzusos, megállapodásoknak kedvező, nyugodt, már-már derűs hangulata az államfő diszkrét tartózkodásának, be nem avatkozásának eredménye.

Minden napra egy mondas

„Az egészség nem minden, de az egészség nélkül minden semmi.”
Arthur Schopenhauer

Kétezerharminc-valahány

Horváth István

Március 15.

Március 15-e tegnap (huszonöt év előtt) és ma (huszonöt év után!). A kezdet magas komikum, a vége mély tragikum. Egy csoport gyermek, ki belekap a sors gépezetébe, egy csapat poeta, ki politikát csinál, s aztán tízezrei a csatatéren elesett hősöknek, koszorúzott alakok a bitófán.

És mégis dicső nap volt ez! Mert a népet ez szabadította fel, s a nemzet millióit ez tette honpolgárokká, a verejtékük által áztatott föld uraivá. Minden búzakalász, melyet Magyarország földje terem, 1848. március tizenötödikének emlékét dicséri, ahogy a néphit szerint minden egyes búzaszem hegyére oda van nyomva a „Patrona Hungariae” szent képe. A nagy eszme nagy áldozatokat követelt. Sokat vesztettünk vérben és vagyonban. De a veszteségek legérzékenyebbike: eltemetett nagy férfaink. Széchenyi István, Teleki László, Nyáry Pál politikai nagy fájdalmaik elviselhetlen terhe alatt törtek össze. Szemere, Bajza lelkük szétbomlásával előzték meg testi halálukat. Petőfi lángelke és Vasvári honszerető szíve ismeretlen csatamezőkön tűntek el kortársaik közül; (...) s Batthyány Lajos nagy alakjára suttogva mutat a csak sejteni tudó ivadék; elmúlt a fénynapok hivatott alakja, István nádor, elfeledve, s huszonöt év óta van élön eltemetve egy koronás alakja a márciusi napoknak, V. Ferdinánd király. Bizony nagy ára volt e napnak! De a győzelem, mit meghozott, még e nagy árnál is nagyobb. E naptól számítva felszabadítását a magyar nép. Áldva legyen azoknak hamva, kik e nap diadaláért áldozatul adták oda magukat.

SZELLEMI DÍZÉS

Jókai Mór: Huszonöt év múlva (1873)

Mi lesz veled, Vásárhely?

Barátom, aki rendszeresen aggodalmaskodik, ez a foglalkozása, hivatásos aggódó, Ady még úgy írta volna: „bús bocskoros nemes”, szóval a minap a főrumon, ahová egyaránt közéleti tógában szoktunk kísértálni, mellemnek, gyomorszájammal szegezve a kérdést: mi lesz most Vásárhellyel?

Megdöbbsentem néztem szerteszt, mert történetesen Vásárhelyen voltam (úgy hatvanégy éve több kevesebb folyamatosággal), éppen a főtéren, amely már annyi nevet viselt Széchenyitől Rózsahegyig Sztálinig, de nem láttam semmit, ami ilyen tragikus felhangokkal felspezített látomáshoz alapot szolgáltatott volna. Nem voltak lövészárkok és pártcsaták, tankok és V-t mutató keféjű libiák, nem üvöltöttek a hangszóróból Dzumblát Bandi és kis beduinezekarának slágerei, nem vágta fákat a köztereken (csak a hátunkon) – egyszerűen békés évközi hét-fő volt.

Mi lesz most már veled, Vásárhelyünk? – fogta szentimentálisabbra, líraibbra hangolva nemzetiségiféltő lokálpatriotizmusát. Válsághely leszel, kedvesünk? Avagy a pusztá télen? Ugyan miről beszélsz? – kérdeztem. Hát te nem olvasol újságot? – nézett rám csalódott szemrehányással. Rendszerint, igen, mondtam rosszat sejtve, hogy valami fontos múltot el feletem, suhant el viszkető bordáim mellett.

Hát, tudod, azt mondta az új elnök, hogy nem költözik Vásárhelyre. Megtagadott münket. Ezzel tönk-re vagyunk téve. Amíg MB volt az elnök, addig hét-vegeken felpezsdült a város, fontos politikai események, gyűlések tartottak a Kultúra palotájában, addig fellendült a turizmus, tele voltunk fizetőképes kereslettel, vitával. Itt alakult a történelem. Mi voltunk az ország magyar fővárosa. Gondold el, ezentúl majd az az undok Kolozsvár újra visszaveszi, amit a funárióták alatt elvesztett, ezentúl a világ Csíkszeredára figyel, vagy egyenesen Karcfalvára! Szeme révezetesen az ég felé fordult, mintha Rézkarcfalva maga lenne Szodoma és Gonorrhea, vagy a bűnös Budapest, a kénköves Fidesz honalja. És már látta lelki szemei előtt, hogy a Köcsög utcát, az elnöki rezidenczet felveri a gyom, a Kultúrpalota piros bársony széksorát, az elnöki pulpitust, Katona Ádám kekeckedését benövi a számarkóró, a szulák, az andrea és a gyommal elegyes történeti repkény, a stáff

hasztalan készíti stafirungját, át kell költöznie Karcvára vagy Kolozsfalvára, hamupipókéznak a különtudósítók, a sztáripoterek, homályosulnak a Tükörterem tükrei, amelyekben a mondén nagyvilág már soha nem csudálhatja önmagát.

Faképnél és -plakátnál hagytam, bánatát és könnyeit nem törölhettem le. Egylőre.

Sebestyén Mihály

Találmány

Az a gyanúm, minden értelmes és hasznos – továbbá értelmetlen és haszontalan – dolgot a férfiak találtak fel, a villanykörtétől a hidrogénbombáig. Edison úr, persze, most foroghat a sírjában, mert idén százharminckét esztendő korszakos találmányának meg vannak számlálva a napjai: az Európai Unió okosai ugyanis legalább olyan károsnak vélik a környezetre, mint a Teller Edéét, minek következtében a nukleáris fegyverhez hasonlóan betiltják a használatát. Brüsszelt mit sem zavarja, hogy mégis vannak országok, amelyek a nemzetközi egyezmények ellenére is mindenáron atombomba birtokába akarnak jutni (hacsak nincsenek máris abban): Izrael, India, Pakisztán, Irán, Észak-Korea – ugyan védekezni

vagy támadni van rá való-
jában szükségük? És

ahogy ezek az országok bespájoznak dú-sított urániumból, ugyanúgy az egyszerű halandó is készleteket halmoz föl az almáriumban hagyományos izzóból,

Gyulay Zoltán

mert úgy gondolja, ha a környezetet kell védeni, ennek a környezetnek ő maga is a része, ergo ő is egyfajta védelemre szorul, pontosabban a szeme világa, mivel a takarékos izzók esetében még nem sikerült olyan tökéletesen fabrikálni, amely ha hőt nem is, de kellemes meleg érzést nyújt, és nem rontja a látást. Szóval senki nem vitathatja, hogy Edison is és Teller is férfi volt.

Jegyezzük meg: Teller ezt azzal bizonyította, hogy feleségétől, Harkányi Micitől – ifjúkori szerelmétől – két gyermeke született. S amikor egy újságíró úgy aposztrofálta a tudós fizikust, hogy „a hidrogénbomba atyja”, az elbeszélések szerint az ifjabbik Teller ezt kikérte magának: ő bizony nem testvére a hidrogénbombának...

No de nem erről akartam cseverészni, hanem a férfiak innovatív hajlamairól. (Ma ilyen macsós hangulatban vagyok.) Itt és most hajlandó vagyok letenni a főesküt, hogy a porszívót is férfiember találta ki, de a nő számára. Mert olyan férfival, beleértve jómagamat is, amennyiben annak

számítok (még), nem sikerült találkoznom, aki barátságot kötött volna a porszívóval, ha pedig mégis, akkor ott valami gyanúra lehetett okot találni.

A Google hosszas búvárolása után sikerült egy cikkre bukkannom, amelyben a következőket olvastam: „A porszívó közvetlen ősenek tekinthető elektromos gépet Hubert Cecil Booth angol mérnök 1902-ben fejlesztette ki. Ez egy igen súlyos és méretes szerkezet volt, ami egy kocsira helyezve

az utcáról az ablakokon át bevezetett csövön szippantotta ki a kliensek lakásaiból a port, a piszkot. Ezt olyan éktelen zaj kíséretében végezte, hogy az utcákon, a kocsik elé fogott lovak rendre megbokrosodtak.” E rövid idézetben mindjárt két dolgot is bizonyítottam látok. Egy: a feltaláló tényleg férfi; kettő: a szerkezet kezdetben még a lovakat is megbokrosította, ez a hatása azonban mára már csupán a férfjekre összpontosul.

Tanulmányom azonban nem nélkülözheti a porszívó evolúcióját, miszerint például „James Dyson 1947-ben született angol ter-

vezőmérnök az 1970-es évek végén házuk felújítása közben egyre frusztráltabbá vált attól, hogy néhány perces porszívózás után a porzsák megtelik, és a porszívó elveszíti a szívóerejét. Egyetlen megoldás a porzsák meglehetősen sűrű ürítése volt, jelentősen lassítva ezzel a munkatempót. Ebben bele-nyugodni képtelen lévén, úgy gondolta: kell léteznie hatékonyabb megoldásnak is. Ha pedig van, akkor ő meg is fogja találni. Ebből született a mára természetesnek ható porzsák nélküli porszívó.” Lám, újfent egy férfi, aki valamilyen oknál fogva nem tudott megbarátkozni a gépezettel. Bizonyítva látom tehát a tételemet, hogy az emberiség jobbításán – legyen: nem kizárólag, de túlnyomórészt – férfiak munkálkodnak. És akkor még ott vannak a különböző megdizájnolt protézisek, amelyek a praktikum oldaláról közelítik meg a működés bonyolult kérdését. Amelyekkel a legkisebb részből is ki lehet szippantani a porci-cákat. De nem. Élő nővel még nem találkoztam, aki ne egyedül és kizárólag a széles szájú, kefével is ellátott, szőnyegre való toldáshoz ragaszkodnék. Foggal és körömmel. Tűzön és vízen át. Hát kérem, így állunk. Sapienti sat.

Olyan férfival nem sikerült találkoznom, aki barátságot kötött volna a porszívóval.

Röviden

Bon-bon díjat kapott a Szomszédnéni

A Szomszédnéni Produkciós Iroda, vagyis Bálint Ferenc és Tóth Szabolcs, illetve Badár Sándor kapta idén az *MRI-Kossuth Rádióban* hallható *Rádiókabaré* Bon-bon díját. Az aranyozott bon-bonokat a humoristák kedden este vették át Budapesten. Sinkó Péter, a *Rádiókabaré* vezető szerkesztője kiemelte, Bálint Ferenc és Tóth Szabolcs a Rádiókabaré első erdélyi szereplői, akik teljesen új hangú, vidéki humort hoztak a kabaréba. Poénjait a székely és magyar nyelvhasználat különbségeire alapozzák.

Alakul a Sziget programja

A Pulp, az Interpol, Gogol Bordello, a Chemical Brothers, a Skunk Anansie, a Hurts, a Judas Priest, a Motörhead és az AfroCubism is fellép az idei Sziget fesztiválon. A két szabadtéri nagyszínpaddal bővülő, budapesti rendezvényt idén augusztus 10-e és 15-e között tartják. Fellép a Szigeten a tavalyi brit zenei díjazadón az év legjobb férfi előadójának választott Dizzee Rascal, a Smash Mouth, valamint a világszerte népszerű folk-punk csapat, a Flogging Molly is.

Kancellár és újjgazdag

Antal Erika

„Vannak olyan korszakai a múltnak, amelyek iránt különösen nagy az érdeklődés, az egyik legnépszerűbb előadás, amelyet László Márton levéltáros tartott, egy vadadi kuláckyilkosság történetét tárta fel” – vont mérleget Wiesz Szidónia, a marosvásárhelyi Borsos Tamás Egyesület alapító tagja a fiatal történészeket tömörítő marosvásárhelyi egyesület tevékenységéről. Mint lapunk érdeklődésére elmondta, különösen a legújabb kori történelem témái érdeklik a közönséget. László Lóránt történész például egyik, nagy érdeklődés övezte előadásában a marosvásárhelyi újjgazdagokról beszélt.

Tizenegy helyi történész kezdeményezésére 2004-ben azzal az a céllal alakult meg Marosvásárhelyen a Borsos Tamás Egyesület, hogy egyrészt az igényes szellemi tevékenységet serkentsék a városban, illetve összehangolja és a tágabb közönséggel is megismertesse a fiatal történészek, kutatók munkájának az eredményét. Az egyesület másik fő célja fórumot biztosítani a kutatóknak, akiket esetleg más egyesületek még túl fiatalnak találnak ahhoz, hogy köreikbe fogadják. A névadó Borsos Tamás (1566-

A Borsos Tamás Egyesület elsősorban fiatal történészek kutatásait kívánja megismertetni a közönséggel

1633) Marosvásárhely főbírája volt, a vár építésének elindítója, a török portán Erdély nagykövete.

Az egyesület elsődleges célja a tudomány népszerűsítése, de más típusú rendezvényeket is szerveznek, számos könyvbemutatót is tartottak. A Maros Megyei Múzeummal közösen szervezték meg a Múzeumok Éjszakája rendezvény keretében az iskolások történelmi vetélkedőjét, de közreműködtek az Armales Transylvanorum nemzetközi kiállítás létrehozásában is. Wiesz Szidónia elmondta, a Maros Megyei Múzeum mellett az utóbbi időben a Posta Béla Egyesület

lettel működnek együtt, több közös régészeti, helytörténeti és kisebbségtörténeti konferenciát is szerveztek, illetve a Tortoma Könyvkiadóval közösen mutatták be az 1940-es erdélyi bevonulásról szóló könyvet, akárcsak Novák Zoltán marosvásárhelyi történésznek a Ceausescu-korszak magyarságpolitikájáról írt munkáját. Az egyesület következő előadását március 17-én tartják, Fehér János művészettörténész Teleki Mihály kancellárról és annak udvartartásáról beszél.

Az egyesület alapítójától megtudtuk, eddig többnyire a tagok tartották az előadásokat, illetve ismerőseiket kér-

ték fel vagy ismertebb kutatókat hívtak meg bemutatni egy-egy témát, az azon belül elért kutatási eredményeket. „Elsődlegesen a történelemmel, illetve az azzal kapcsolatos témákkal foglalkozunk, így volt már helytörténet, régészet, társadalomtörténet, város- és gazdaságtörténet, címertan, térképtörténetről szóló előadásunk. A jövőben szintén ennek a koncepciónak az alapján igyekezünk olyan embereket meghívni, akikről tudjuk, hogy újabb kutatásokat végeztek, eredményeik pedig a tágabb közönségnek is, nemcsak a szakmának lehet érdekes” – mondta a fiatal történész. ◀

Penelopé Kolozsváron

ÚMSZ

► *Hogy vagy, Penelopé?* címmel nyílt meg a kolozsvári művészeti múzeumban az a kiállítás, a textilművészet és a szobrászat izgalmas párbeszédét mutatja be harminchat női alkotó munkáján keresztül. A kiállítás szervezői szerint hangsúlyos az, hogy a két művészeti ág igen különbözik: az egyik a térben alkot, a másik szükségszerűen sík felületeket hoz létre, az egyik szilárd míg a másik puha, hajlékony tárgyakat alkot. A kolozsvári művészeti főiskola és a művészeti múzeum együttműködésékeppen 2008-ban tartották meg először e tárlat elődjét, melynek központjában a két művészeti ág párbeszédét, illetve a női alkotók munkássága áll. A sorozat meglehetősen sikeresnek mondható mondta el Livius George Ilea művészetkritikus a tegnapi esti kiállítás megnyitóján, hiszen míg első alkalommal tizenkét művész állított ki, az idén már harminchaton mutatkozhatnak be. A megnyitón azt is megtudhattuk, hogy a kiállítás címe egy mitológiai alakra utal: Penelopé Ithaka királynéja, Odüsszeusz felesége, az asszonyi hűség megtestesítője, aki húsz éven keresztül várakozott férjére. ◀

HIRDETÉS

EFIKOT X. Erdélyi Fiatal Közgazdász Találkozó

ÁLLÍTSD MAGAD PÁLYÁRA!

Időpont: 2011. március 4-6.

Helyszín: Csíkszereda,

Sapientia-EMTE

Gazdaság- és Humántudományok Kar

Előadók:

Varujan Vosganian Zábóji Péter Szécsi Kálmán Dr. Angyal Ádám Bitai László Végh Richárd

Carmen Peter Jancsó András Ilyés Szabolcs Nagy-Imecs Péter Pataki Csilla Gáti Csilla

Kik lesznek ott?

Ifjú közgazdászok, leendő közgazdászok és a gazdaság iránt érdeklődő fiatalok; Egyetemi hallgatók; Fiatal vállalkozók; Neves, példaértékű szakemberek; Közgazdászok, vállalkozók, szakemberek külföldről.

Miért éri meg részt venni?

Mert minden fiatal keresi a legjobb megélhetési lehetőséget; Kiváló alkalom szakmai hálózat építésére és kapcsolatok kialakítására; Tapasztalt előadók; Mert olyan ötletekkel gazdagodhatsz, melyekre nem is gondoltál; Mert pontos adatok birtokában könnyen felismerheted a hozzád illő „pályát”; Jó alternatíva egy hétfégi programnak; Ott kell lenni!

Szervezők:

Partnerek:

Kiemelt médiatámogató:

Főtámogatók:

Médiapartnerek:

Kiemelt támogatók:

Támogatók:

Üzleti konferencia

Időpont: 2011. március 4.

Helyszín: Bukarest, a Ramada Park Hotel konferenciaterme

Moderátor: Pánczél Zoltán, a Romániai Magyar Üzleti Egyesület (RMUE) elnöke

Program:

Borbély Károly gazdasági államtitkár: *„Románia gazdasági kilátásai 2011-ben a költségvetési törvény értelmében”*

Bogár Ferenc, Magyarország bukaresti nagykövetségének gazdasági tanácsosa: *„A magyar-román gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok alakulása”*

Imre István, Románia budapesti nagykövetségének gazdasági tanácsosa: *„Ökopolitika és versenyképesség a kelet-európai térségben”*

Imre Zita Enikő, az Arhitectura&Mobili Kft. kereskedelmi vezetője: *„Bemutatkozik az Arhitectura&Mobili Kft.”*

Bálint Rozália, az Arcadom Kft. ügyvezetője, pénzügyi igazgatója: *„Bemutatkozik az Arcadom Kft.”*

Salamon Márton László, az Új Magyar Szó országos napilap főszerkesztője: *„Válságban a sajtó: hogyan tovább?”*

Valdman Ferenc, a Romániai Magyar Üzleti Egyesület alelnöke és pályázati bizottságának vezetője: *„Beszámoló a POS DRU 3.1 pályázat hozzáadott értékeiről”*

„Lepedősztrájkolnak” a diákok

Sipos M. Zoltán

„Már nem diákok vagyunk, hanem üzletfelek, akiktől az egyetem egyre nagyobb bevételt remél. A pénzünkért cserében ideje, hogy elvárásaink is legyenek, hogy beszélhassunk abba, hogyan működik az az intézmény, amelytől diplomát remélünk. Ezért tüntetünk ma” – magyarázza lapunknak Keresztes Zsolt kolozsvári hallgató a tegnapi kolozsvári diáktüntetés indítékait. Az Országos Egyetemista Szervezetek Szövetsége (ANOSR) hét elején meghirdetett sztrájkorozatának első napján fehér karszalagos japán sztrájkjal, a hét közepén a kollégiumok ablakába kifüggesztett lepedőkkel tiltakoztak, majd tegnap mintegy kétszáz diák utcai felvonulásával folytatódott az akció. A megmozduláshoz az első napokban kevesen csatlakoztak, a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) is elhatárolódott, ám a hét második felére már „beérett” a sztrájkfelhívás.

„Leszállékol” diákképviselő

Az egyetemi hallgatók képviselői elmondták, 25 százalékos részvételi arányt követelnek az egyetemvezetés

Daniel Funeriu tanügyminiszter lemondását követelték a tüntető kolozsvári egyetemisták. Fotó: Bone Ewald

tés testületeiben, és ugyanilyen arányban kívánnak részt venni a rektor kinevezéséről döntő bizottságban. Nicoleta Straton, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) diákszervezetének elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy az egyetemi hallgatók képviselőinek jelenleg csupán ötszázalékos részvételi arányt biztosítanak a felsőoktatási intézmények vezető testületeiben, a korábban létező 25 százalékos helyett. Az új tanügyi

törvény egyébként szentesíti a 25 százalékos képviselőbiztosítást a kari és szenatusi testületekben a diákok számára, a törvény alkalmazása körül azonban egyelőre sok a vitás kérdés.

A BBTE magyar oktatási részlegén a 25 százalékos arányhoz csupán egy diákképviselő hibázik. „A vezetőtestületünk negyven emberből áll, ebből kilenc egyetemi hallgató – ismertette a számadatokat Magyarai Tivadar rektorhelyettes. – Ilyen

arányú képviselőre feltétlenül szükség van, mert képzelnék csak el: ez a 9 ember 72 szak, 17 kar képviseletében lép fel. Bár nagyjából érvényesül a 25 százalékos érdekképviselet, ilyen szerteágazó képzést nehéz összefogni.” Az egyetemvezető lapunkban korábban már ismertett állásfoglalásában jogosnak tartja a részarányos diákképviseletre vonatkozó követelést. Magyarai arra is emlékeztetett: a BBTE különböző szakjai, intézményei nem-

csak Kolozsváron, hanem Erdély-szerte különböző településeken működnek.

„Funeriu, élj meg te az ösztöndíjainkból!”

„Engem csak annyiban érdekel, hogy milyen arányban vesszük ki a részünket az egyetemvezetésből, hogy lehet-e ily módon javítani az életkörülményeinken. Az ösztöndíjaink megalázóan alacsonyak, az egyetemi illetékek viszont egyre magasabbak, lassan oda jutunk, hogy a szegényebb fiatalok nem tanulhatnak tovább. Annak lesz diplomája, akinek pénze van. Ez így nem mehet tovább” – háborog Keresztes Zsolt, aki több társával együtt lepedőkkel, az oktatási miniszter karikírozott portréját ábrázoló transzparenszekkel vonult a Béke téri Diákművelődési Ház elé. A tüntetők ütemesen skandálták „Funeriu, élj meg te az ösztöndíjainkból!”, a résztvevők arra panaszkodtak: az egyetem mellett vállalt munka sem biztosít számukra elfogadható életszínvonalat.

A KMDSZ „nem érti”

A KMDSZ értetlenül fogadta a tegnapi tüntetést, a szervezet tartja magát koráb-

bi nyilatkozatához: nem csatlakoznak a demonstrációhoz. „A törvény már életbe lépett, fogalmam sincs, mit várnak még a szervezők. Nem tüntetni kellene, hanem részt venni a törvény alkalmazásáról szóló egyeztetéseken, és ott képviselni a hallgatók érdekeit. Mi részt vettünk a reformcsomag előkészítésében, elmondtuk a javaslatunkat időben, és most is azon dolgozunk, hogy a megfelelő fórumokon a megfelelő módon, hatékonyan képviseljük a tagjainkat. Ezzel a demonstrációval kapcsolatban azt gondoljuk: politikai akció, és ezért nem támogatjuk” – nyilatkozta lapunknak Talpas Botond, a KMDSZ elnöke.

A Sapientia diákjai sem vettek részt az országos diákszervezetek által meghirdetett tüntetéseken és a japán sztrájkban, de az általunk megkérdezték úgy nyilatkoztak: érdeklődéssel követik, hogyan alakulnak az események. „Az új tanügyi törvény ránk is érvényes, az egyetem vezetése nálunk azonban úgy rendelkezett, hogy diákképviseletünk minden testületben 25 százalékos arányban vehet részt” – mondta az ÚMSZ-nek Márton Orsolya, a kolozsvári Sapientia hallgatói önkormányzatának elnöke. ◀

Százévesen is fiatalos kedvvel

Kovács Zsolt

Százéves polgárát köszöntötte tegnap Sepsiszentgyörgy, az önkormányzat képviselői otthonában látogatták meg a szép kort megélt ünnepltet. Szakács Klára Nagyenyeden született, ott is járt iskolába, majd Nagyborosnyón 50 évet, Sepsiszentgyörgyre 30 évvel ezelőtt költözött. A hosszú élet titka talán életvitelében rejlik, a háziasszony két gyereket és négy unokát nevelt fel. „Világéletemben gyermekbolond voltam” –

nyilatkozta a szeretetben megőszült, derűs mosolyú idős hölgy. Klára néni sokáig betegeskedő emberként ismerték, ám 85 éves kora óta rendkívül jó egészségnek örvend, semmilyen szervi problémával nem küzd most sem. Kedvvel fogyaszt minden gyümölcsöt és édességet, de mértékkel szívesen megiszik néha egy-egy pohár bort is. A törekeny dédnagymama a szeretet és az illetudás erejében bízik. Az ünnepltet Sztakics Éva alpolgármester köszöntötte, a helyi közösség nevében hatalmas

virágcsokkal és ezer lejjel kedveskedett Klára néni-nek. Az előljáró a sajtó érdeklődésére elmondta: Sepsiszentgyörgyön jelenleg öt olyan ember él, aki betöltötte a száz évet. A helyi vezetés kiemelten fontosnak tartja az idősök megfelelő ellátását, ezért idén bővítik és korszerűsítik a Zathureczki Berta Idősek Otthonát. A jelenleg is működő öregotthont teljesen felújítják: a tetőteret kiépítik, hat új szobát, közösségi termet és tornatermet alakítanak ki. Jelenleg 22 személy lakik itt. ◀

HIRDETÉS

www.caritas-ab.ro

2% A te döntésed, az ő esélyük!

Neked pénzedbe se kerül.
Egy hátrányos helyzetű gyerekeknek viszont a napi gondoskodást jelenti.

Neked néhány perc.
Egy fogyatékkal élő fiatalnak viszont lehetőség, hogy a társadalom elfogadja.

Neked egy gesztus.
Egy időseknek esély, hogy otthonában maradjon.

Ajánld fel adód 2%-át a Gyulafehérvári Caritasnak hogy minél több szükségben élőknek adjunk esélyt!

Név: Caritas Alba Iulia Adószám: 4562770
Bankszámlaszám: RO62 RNCB 0003 0015 6949 0009

Információk: Fehér megye: 0258-812.118, Hargita megye: 0266-315.763, Hunyad megye: 0254-549.843, Kovászna megye: 0267-315.457, Maros megye: 0265-250.191

Szabaduljon meg a magas törlesztőrészletek nyomásától!

4,99%

4,99%

fix kamat az első évre

0,11%

havi kezelési költség

0

folyósítási díj

Hogyan? Csoportosítsa hiteleit az OTP Banknál és csökkentse havi törlesztőrészletét!

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- 3 havi EURIBOR + 3,94% az első évi fix kamat után;
- ingyenes OTPdirekt szolgáltatás az első 3 hónapban;
- 3 hónap túrelmi idő a fix kamatos első évet követően.

* Hadd szemléltessük egy példával a hitelösszeg alakulását: 40.000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén 357 hónapos futamidő és 6,5% THM mellett a teljes visszafizetendő összeg 89 482, 09 EUR. A teljes összeg kiszámításakor az értékesítési díjat és az éves ingatlanbiztosítás értékét egyenként 400 RON-nal számoltuk. Az ajánlat 2011. január 3. és március 31. között érvényes.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

euró alapú lakásvásárlási hitelek

Március 4., péntek

Az év 9. hete és 63. napja, hátravan 302 nap

Ma Kázmér és Zorán napja van. A Kázmér férfinév a lengyel eredetű Kazimir név magyaros alakja. A Zorán szláv eredetű férfinév (Zorislav), jelentése: hajnal + dicsőség. Holnap az Adorján és Adrián nevéük ünnepe. Vasárnap Leonóra és Inez napja van.

Évforduló 4-én:

- 1849 – I. Ferenc József osztrák császár új birodalmi alkotmányt ad ki („oktrojált alkotmány”), amelyben megszünteti Magyarország önálló államiságát.
- 5-én:**
 - 1917 – A Központi Hatalmak (a Német Császárság és az Osztrák–Magyar Monarchia) aláírják az előzetes békeszerződést a lengyelországi Romániával.
 - 1946 – Winston Churchill brit miniszterelnök először említi a „Vasfüggöny” szót.
- 6-án:**
 - 1777 – Mária Terézia Budára teteti a nagyszombati egyetemet.
 - 1902 – A Real Madrid megalapítása.

Vicc

Pasi az eladónak:
– Olyan képeslapot kérek, ami születésnapra és évfordulóra is alkalmas.
– Csak születésnapra és külön évfordulós képeslapra van.

punk van. Miért nem veszi meg külön-külön?
– Tudja, holnap lesz a feleségem harmincnegyedik születésnapjának ötödik évfordulója.

Recept

Csikós csokitorta
Hozzávalók: 12,5 dkg vaj, 25 dkg liszt, 7,5 dkg porcukor, 1 rúd vanília, 2 tojássárgája, bab a sütéshez. **A barna krémhez:** 30 dkg étcsoki, 3,75 dl tejszín, 3 szem kardamom, 1 ek. édesgyökérpor. **A fehér krémhez:** 20 dkg fehér csoki, 1 dl tejszín, 8 dkg tejföl.

Elkészítés: A tésztahoz a vajat, a lisztet, a porcukrot, a vanília kikapart belsejét 2 ek. vízzel tésztává gyúrjuk, fóliába csomagoljuk, és 1 órát pihentetjük. Két sütőpapír között kinyújtjuk a tésztát, 28 centis tortaformába tesszük, megszurkáljuk, sütőpapírral befedjük, rászórjuk a babot, és 200 fokon 8 percig sütjük, majd leszedjük a papírt és a babot, és további 12 percig sütjük. Az összetört étcsokoládét felolvasztjuk a tejszínnel gőz fölött, hozzáadjuk a mozsárban megtört kardamomot és az édesgyökérporot, majd a kihűlt tésztaóra öntjük, hagyjuk dermedni 30 percet. A fehér csokit az összetördeljük, a tejszínnel gőz felett felolvasztjuk, levestük a tűzről, habverővel belekeverjük a tejfölt, majd az étcsokis rétegre öntjük. Tálalás előtt 2 órát pihentetjük.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Kezében a sorsa, a legjobb lesz, ha félretesz a borongós hangulatot. Ha kedvet érez, induljon útnak, kedvese biztosan önnel tart. Nem kell a csodára várni.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Ma nagyon határozottnak kell lennie. Pontosan tudja, hogy a döntő szó az öné, és mégis tétovázik. Ózint szavakkal és határozott fellépéssel lehet eredményes.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Ma valahogyan minden a viszályra fordul. Aki vidáman ébredt, gyorsan bajba keveredik, aki bal lábbal kelt fel, biztos lehet a további sikerben.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Mivel úgy érzi, nem kapja meg a kellő odafigyelést, kevés örömet talál ma a munkájában. Próbáljon felülemelkedni a kicsinyes pozícióharcokon.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Az ország más vidékein vagy külföldön kutat lehetőségek után. Lehet, hogy elutazik különböző meghallgatásokra. Am elfordulhat, hogy nem költözik sehová, bármennyire is vonzaná ez.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Otthona felújítása egy időre elakad. A kényes szívet jó arra, hogy eltöprengjen az esztétika és a használhatóság arányain.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Észreveszi, hogy valaki be akarja önt rántani egy vitába, amelyben homlokegyenest eltérnek a vélemények. Legyen tapintatos és óvatos.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Egy kellemetlen dolog, ami hosszabb ideje zavarja önt, nem is olyan súlyos, mint ahogy képzelte. Gyorsan regenerálódik, de tartson mértéket mindenben.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Kedvesével sokat beszélnek a kapcsolatukról. Mivel feltárják egymás előtt vágyaikat, pontosan látják, milyen lenne a közös jövőjük.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

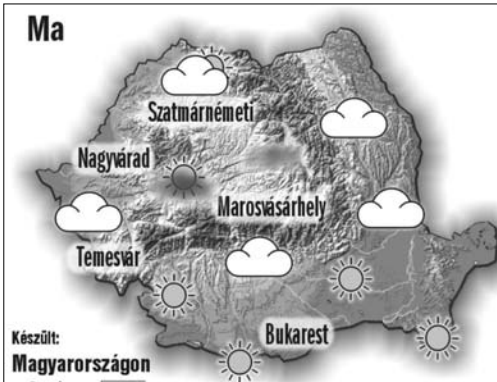
Tevékenysége hasznos és eredményes. Használjon fel minden új értesülést, amelyről úgy véli, segítségére lehet. Fontos az eszmecsere, beszélgetés és a jó humor.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A többiek figyelmeztetik, hogy rossz döntést hozott. Makacsága most nem célravezető. Ne kétkedjék mások jóakarátában. Legyen kissé óvatosabb.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Sok gondja van, nincs tökéletes nyugalma. Túlságosan szürke a világ ön körül. Ezen úgy változtathat, ha új terveket gondol ki. Egy esti kaland jótékonyan hat lelkivilágára.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A párásság és köd feloszlását követően északon több órára is kisülhet a nap, Erdély déli részén ugyanakkor napközben is tartósan megmaradhat az alacsonyszintű felhőzet. Csapadék nem valószínű.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	5°C	-4°C
Brassó	2°C	-10°C
Bukarest	5°C	-7°C
Csikszereda	2°C	-11°C
Kolozsvár	5°C	-5°C
Marosvásárhely	6°C	-4°C
Nagyvárád	6°C	-4°C
Szatmárnémeti	10°C	-3°C
Temesvár	3°C	-4°C

Sláger

Horváth István

***	SAKMA-MESTER-SEG	LÓSZER-RAKTAR (RÓV)	DRINABA ÖMLIK	ARAB NEMES	ÍZLETES HÚSÚ HAL	VIGYÁZ VALAMIRE	RÓVID KÖTÖSZŐ	RESZELŐS FELÜLETŰ	RUTIN, TAPASZTALAT
HOVATARTOZÁS									
ELSŐ TERMESŰ							LYUKAS RONGY! MAGATARTÁS		
AZ ELSŐ BETŰNK	MICSDAK? TERMESZETTAN					ADEL BECÉZVE JON-MEGY			
RIZIKÓ FAKTOR (RÓV)		BÚJNI LEHET IDE ALLAMPOLGÁR		GONDO-LATJELZŐ KEMENY A RETEK					
IDEGEN OLAJ									
HOSSZABB AFRIKAI KIRANDULÁS								REGISTRED EGYFELE ADÓ	
PADLÓT MOS						LEVESTARTO MILLILITER (RÓV)			
MAGYAR POPENEKES					BÚTOR- NYAG OXIGÉN VEGYJELE				
NÉMET GAZ				KÉMIAI ELEGY					

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális) Bogdán Tibor (Hátér) Baló Levente (Kultúra) Szakács Zsuzsanna (Gazdaság) Turós-Jakab László (Sport) Farkas István (Média) Orosz Anna (Életmód) Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

Sláger
Rádió
fm 105.9

F95 FM
SICULUS
Rádió

95.1 fm
Paprika
Rádió
Fülön csíp.

94.0 fm
PROFI
RÁDIO
A ZENE ARÁD BELŐLE

MÉDIAPARTNEREK
KOLOZSVÁRI
RÁDIO
FM 95,6
www.radiocluj.ro

Versenyfutás a Salátástálért

Röviden

Magyarok lesznek

Tenisz

Turós–Jakab László

Péntektől vasárnapig minden szinten küzdenek a férfitenisz-Davis Kupában. A Világcsoport első fordulójában Románia Buenos Airesben csap össze Argentínával. Andrei Pavel szövetségi kapitány Victor Hănescunak, Adrian Ungurnak, Victor Crivoiának és Horia Tecăunak szavazott bizalmat, míg a másik oldalon Modesto Vazquez David Nalbandianra, Juan Monaco-ra, Juan Ignacio Chelára és Eduardo Schwankra számíthat. A hosszabb sérülés után visszatért Juan Martín Del Potro nem tudta vállalni a küzdelmet.

A mérkőzés favoritja a világrangsorban negyedik argentin csapat, de a 17. helyen tanyázó trikolórgárda sem teljesen esélytelen. Mint ismert, a Világcsoport első fordulójában vesztes nyolc csapat a DK második vonalának legjobbjával játszik a bent maradásért, illetve feljutásért.

Egy másik mérkőzésen az oroszok Borasban találkoznak a svédekkel, Mihail Juzsnyij nélkül, aki a múlt héten bejelentette visszavonulását a DK-csapatból. A 28 éves, jelenleg a világranglista 11. helyén álló Juzsnyij

2002-ben és 2006-ban nyert DK-t az orosz csapattal. Samil Tarpiscsev szövetségi kapitány Tejmuraz Gabasvilivel, Igor Andrejevvel, Igor Kunicinnel és Dmitrij Turzunovval vág neki a skandináviai kalandnak.

Nehéz helyzetben van Guy Forget francia kapitány, miután legjobbjai nélkül kénytelen kiállni Ausztria ellen a bécsi találkozón. Gaël Monfils és Jo-Wilfried Tsonga után Richard Gasquet vállproblémák miatt mondta vissza a

szereplést. A tavaly döntőt játszott francia csapatban ezúttal Michel Llodra, Gilles Simon, Jeremy Chardy és Julien Benneteau kapott helyet.

Az Újvidéken Indiát fogadó szerb csapat sem számíthat legjobbjára, a világrangsorban harmadik Novak Djokovics ugyanis kimerültségre hivatkozva lemondta az összecsapást. Távollétében a házigazdánál Viktor Troicki és Janko Tipsarevic játssza majd az egyeseket. A szerbek decemberben elő-

ször hódították el a Salátástálak is nevezett DK-serleget, miután a belgrádi fináléban 3-2-re verték a francia együttest. Az indiaiak 1996 óta nem jutottak tovább a nyitókörből a negyeddöntőbe.

A Világcsoport további műsora: Csehország–Kazahsztán (Ostraván), Chile–Egyesült Államok (Santiago de Chileben), Belgium–Spanyolország (Charleroi-ban), Horvátország–Németország (Zágrábban).

Adrian Ungur (képünkön) a legjobb argentin, David Nalbandian ellen kezd a Davis-kupa-összecsapáson

A magyar válogatott a ciprusiakkal játszik Nicosiában az euro-afrikai zóna II. csoportjának első fordulójában, s Hornok Miklós DK-kapitány győzelmet vár. A magyar csapatban Balázs Attila, Kellner Ádám, Fucsovics Márton és Bardóczky Kornél kapott helyet. Győzelem esetén a fehér-orosz–bolgár párharc nyertese lesz a következő ellenfél (július 8–10.). Az I. csoportba jutáshoz három siker kell.

Abszolút újdonság, a csapatoknak nem feltétlenül kell lejátszaniuk az adott párharc ötödik meccsét a Davis Kupában, amennyiben az egyik fél már behozhatatlan, 3-1-es vezetésre tett szert. A Nemzetközi Teniszszövetség (ITF) bejelentése szerint az új szabály már ezen a hétfőn, a Világcsoport első forduló összecsapásain életbe lép. Az elv az, hogy ha valamelyik együttes a vasárnapi első egyes mérkőzés után megszerzi a végső a győzelmet – és a találkozó legalább négyszettes volt –, a két kapitány megegyezhet az utolsó, immár tét nélküli meccs törleséről. Amennyiben azonban az egyik fél már szombaton győzelmet érően elhúz, azaz 3-0-s előnyre tesz szert, vasárnap akkor is le kell játszani a fennmaradó két egyes mérkőzést. Mindenképpen megrendezik az ötödik összecsapást akkor is, ha a negyedik három játszmában dől el. ◀

Hamarosan magyar lesz Kuzmicsov Vladimir kézilabdázó és Sikorcin Ladislav jégkorongozó. A Magyar Olimpiai Bizottság tájékoztatása szerint Schmitt Pál köztársasági elnök aláírta a 17 éves Kuzmicsov és a 25 esztendőes Sikorcin állampolgársági kérelmét. A két sportolónak eleget kell tennie a jogszabályok által előírt kötelezettségeknek, és az eskütétel után elnyerik a magyar állampolgárságot.

Björngen negyedik aranya

A norvég 4x5 km-es női sífutó váltó nagy fölényrel győzött az oslói északisí-világbajnokság csütörtöki versenynapján. A staféta befejező embere, a háromszoros olimpiai bajnok Marit Björngen ezzel negyedik aranyérmét nyerte a vb-n. Az összességében nyolcadik vb-sikerét elkönyvelő 30 éves szűk korában az egyéni sprintben, valamint a 10 km-es klasszikus stílusú viadalon diadalmaskodott.

Arn Gréta bravúrja

Arn Gréta maratoni csatában 4-6, 7-5, 6-4-re nyert a hatodik helyen kiemelt olasz Sara Errani ellen a 220 ezer dollár összdíjazású mexikói keménypályás WTA-tenisz-torna nyolcaddöntőjében.

Rangadók a palánkok alatt

Kosárlabda

T. J. L.

A meglepetések elmaradtak a női kosárlabda-Román Kupa negyeddöntőiben, a visszavágók eredményei nem borították fel a papírformát. A craiovai 74-77 után a gyulafehérváriak hazai pályán 69-69-re mérkőztek ellenfeleikkel, így az oltyán gárda jutott tovább. Meglepetésre a CS Teleorman az alexandriai 41-67 után Sztamárnémetiben 61-53-ra verte a bajnokságban veretlen éllovas CSM-t, amely azonban 120-102-s összesítéssel jutott tovább. Kettős győzelemmel jutott a legjobb négy közé a sepsiszentgyörgyi csapat, amely a hazai 87-34 után Iași-ban is legyőzte a Politehnica Național együttest, 76-37.

Az Aradi ICIM már korábban kiharcolta a továbbjutást a négyes döntőbe (Final Four): 89-56 és 97-38 a Rapiddal.

A hét végén bajnoki fordulóra kerül sor. Az élcsoporthoz (A1) csúcsrangadót rendeznek Aradon, ahol az ICIM megpróbálja megfosztani veretlenségétől a Sztamárnémeti CSM-t.

Szintén szombaton és ugyancsak 18 órától, a Seps BC a Temesvári Bega Danziót fogadja. A 10. forduló keretében a Rapid Craio-

vára látogat, az Alexandria pedig az Olimpiához.

A második értékcsoportban (A2) a hetedik forduló találkozóira kerül sor: Kolozsvári U–Nagyvárad CSM, Sportul Studentesc–Brassói Galactica Olimpia, Gyulafehérvári LPS–Politehnica Național Iași.

A férfibajnokságban a 24. forduló mérkőzéseit rendezik meg. A TVR 3 szombaton Kolozsvárról (U-Mobitelco BT–Medgyesi Gaz Metan), vasárnap pedig Bukarestből (Steaua Turabo–CS Otopeni) sugároz élőben, egyformán 19 órai kezdettel. A „katonák” aligha botlanak a szomszédokkal szemben, a kincses városban azonban csak a hazai győzelem számít elfogadható eredménynek, mégpedig legalább nyolcpontos különbséggel miután ősszel, Medgyesen, 86-79-re nyertek a házigazdák.

A forduló további műsora, zárójelben az őszi eredmény: Politehnica Iași–CS Municipal (73-103), CSU Atlasi–Brassói CSU Cuadrupol (98-66), Csíkszeredai Hargita Gyöngye BC–Marosvásárhelyi BC Mureș (81-97), SCM U Craiova–Energia Rovinari (56-84), CSU Aseoft Ploiești–Nagyvárad CSM (81-77). A BCM Argeș Pitești–Temesvári BC– (71-60) mérkőzésre vasárnap délután kerül sor. ◀

Az utolsó nehéz erőpróbák

Kézilabda

ÚMSZ

A csoportelsőség a tétje a vasárnapi Montpellier–Veszprém rangadónak a férfikézilabda-Bajnokok Ligájában. Az MKB az eddigi kilenc fordulón csak egyszer bukott, mégpedig Hamburgban, míg a Montpellier kétszer. Ebből az egyik az október 9-i, veszprémi meccs volt, melyen Mocsai Lajos vezetőedző alakulata 27-26-ra nyert. Ha most a francia bajnok legalább két góllal győz, vagy minimális különbséggel, de nem kap 26 gólnál többet, az egymás

elleni összevetésben jobb lesz, vagyis az élen végez, a Veszprém pedig másodikként.

A Pick Szegednek nyernie kell a biztos búcsúzó dán Aalborg otthonában. A két gárda október 10-i meccsén 37-28-ra győztek a Tisza-partiak, akik az eredmények kedvező alakulása esetén még a C csoport második helyére is befuthatnak. Mindez attól függ, hogy mit játszik a spanyol Valladolid a svájci Schaffhausennel.

A legjobb 16 között a csoportelsők a kedvezményezettek, hiszen a negyedikkel találkoznak, korábbi csoportriválist egyik csapat

sem kaphat a március 8-i sorsoláson. A nyolcaddöntők első összecsapásait március 23. és 27. között, a visszavágókat pedig március 30. és április 3. között kell megrendezni.

A HCM Konstanca lapzárta után játszotta meg utolsó esélyét a D csoportban. Az ellenfél a már biztos továbbjutó Renovalia Ciudad Real volt, amely a spanyolországi mérkőzésen 34-28-ra verte a tengerpartiakat. A HCM továbbjutásához az is kell, hogy a Szentpétervár ne nyerjen holnap Zágrábban.

A női BL-ben a II. középdöntőcsoportot veretlenül vezető Győri Audi ETO KC

vasárnap Lipszébe látogat, a „félidőben” pont nélkül álló német csapathoz. A kvartett másik mérkőzésén, Volgográdban az orosz Dinamo a norvég Larvikot fogadja.

Az első középdöntőcsoportban vasárnap a két négyes gárda csap össze Râmnicu Vâlcean, ahol az Oltchim visszavágna az Itxako Reyno de Navarrának a spanyolországi 20-21-ért. Ljubljában a két kétpontos, a helyi RK Krim Mercator és a montenegrói Buducnost Podgorica csap össze.

A középdöntőcsoportok első két helyezettje jut az elődöntőbe. ◀

Raúl gólja, a Bayern búcsúja

Labdarúgás

Híresszefoglaló

A Schalke 04 bejutott a labdarúgó-Német Kupa döntőjébe, miután szerdán este a spanyol Raúl góljával 1-0-ra legyőzte a címvédő Bayern Műnchent. A története ötödik kupasikerére hajtó gelsenkircheni csapat a fináléban a másodosztályú MSV Duisburggal találkozik május 21-én, Berlinben.

Az Arsenal 5-0-lal lépett túl szerdán a harmadosztályú Leyton Orienten az angol FA Kupa nyolcaddöntőjében, újrarájátszott mérkőzésen. A szerdai másik összecsapáson a Manchester City 3-0-ra verte az Aston Villát, s jutott a legjobb nyolc közé. A negyeddöntők műsora: március 12., szombat: Birmingham City–Bolton Wanderers, Stoke City–West Ham United, Manchester United–Arsenal. március 13., vasárnap: Manchester City–Reading.

A spanyol Primera División 26. fordulójának szerdai játéknapján: Real Zaragoza– Athletic Bilbao 2-1, Getafe– Atlético Madrid 1-1, Villarreal–Hércules 1-0, Osasuna–Deportivo La Coruna 0-0, Real Sociedad–Levante 1-1, Valencia–Barcelona 0-1. Zsinórban húsz idegenbeli siker: a katalánok újabb rekordot állítottak fel. Tegnap este Almería–Racing Santander- és Real Madrid–Málaga-találkozókat rendeztek.

A Kaposvár 1-0-ra nyert a Paks vendégeként a Magyar Kupa nyolcaddöntőjének szerdai visszavágóján, így kettős győzelemmel jutott tovább, csakúgy, mint a bajnoki listavezető Videoton, amely 3-1-re nyert Szombathelyen a Haladás ellen. Idegenben szerzett góllal jutott tovább az MTK, miután 1-1-et ért el Győrben. A negyeddöntő első mérkőzéseit jövő szerdán, a visszavágókat pedig március 16-án rendezik. ◀

Nyelvében él, dalaiban érez

Fejér Kálmán zenepedagógus szerint a zene, az ének a legnagyobb nehézségekben is szebbé teszi az életet

Beszélgőtársunk közismert ember Szatmár megyében: az elmúlt fél évszázadban bárki találkozhatott vele, vagy mint zenetanárral, mint népdalgyűjtővel, mint karmesterrel, vagy mint dalosversenyek zsűritagjával, de akár mint kórustaggal vagy éppen nagybőgőssel is. A helyi magyarság nagy nyeregsége, hogy interjúalanyunk a nyolcvan felé közeledve is aktív ember. Olyannyira, hogy gyakran mondja: miért is nincs a napnak több, mint huszonnégy órája?

Sike Lajos

► **Ahogy a lapok rendezéséből kivethető, talán újabb könyv kiadását készítheti elő éppen. Kérem, avassa be először lapunk olvasóit, miről van szó?**

– Egy újabb népdalos könyvről. Örömmel beszélek róla, hiszen nem akármilyen könyv lesz, az egész Kárpát-medencei magyarság hasznát veheti, már csak azért is, mert a benne közölt dalok az egész térséget átfogják. Azokról a legjobb népdalokról van szó, amelyeket a szatmári *Hajnal akar lenni* Kárpát-medencei népdaléneklési versenyen adtak elő a különböző régiók képviselői az elmúlt húsz esztendő során. A rendezvény főszervezője, Csirák Csaba már az elején úgy rendelkezett, hogy az énekelt dalok kottáját és szövegét a versenyzők leadják vagy visszaküldik. Eddig mintegy félezer gyűlt össze, mint többszörös zsűritag ebből válogatom ki a legjobbakat, hogy egy külön daloskönyvbe fogjuk. Megeshet, hogy akár győztes dalok is kimaradhatnak a válogatásból, mert itt nem az énekes és az előadás a fontos, hanem a népdal értéke, eredetisége.

► **Már-már úgy nézett ki, hogy a huszadik *Hajnal* akar lenni elmarad, mert nem volt rá pénz. Végül sikerült szerezni, de így is csúszik, november helyett csak a tavasszal tartják meg. Mint országosan ismert zenepedagógus és egyben olyan szakember, akinek rálátása van a különböző népdalversenyekre, hová sorolja a szatmári találkozó?**

– Mindenképpen a legjobbak közé, Kárpát-medencei viszonylatban. Ezt nem én mondom, csak közvetítem olyan nagy tekintélyek véleményét, mint Kallós Zoltán, Birinyi József vagy

Guttman Mihály. Ezek a személyiségek többször is elvállalták, hogy a zsűrit vezessék, és ez önmagában is minősítést jelent. De más tekintélyes szakembereket is említhetnék, például Szenik Ilonát, Gerzavics Magdolnát, Almási Istvánt, Budai Ilonát, Angi Istvánt. Ők sem vállalnak el akármit. Nagy kár lett volna az egész magyar népi kultúra számára, ha ez a találkozó most már megszakad. Ugyanis nemcsak arról van szó, hogy eljön hozzánk negyven-ötven énekes, hanem arról is, hogy az itteni döntőt megelőzően megrendezik a helyi vetélkedőket, amelyek már több száz vagy ezer dalost mozgathatnak meg, s a legjobbak utaznak Szatmárnémetibe. A *Hajnal* akar lenni rangjáról az is sokat elmond, hogy versenyzők többsége általában távolabbról jön, legnagyobb örömről az utóbbi időben mind számosabban Csángóföldről.

► **Születési helye, a háromszéki Futásfalva is jó dalos település, de fiatal zenetanárnaként ide kerülve, Szatmár megyében is hamar megtalálta az ilyen közösségeket. A szőlőtermő falvak több préházában régóta ott látni a Zöld erdőben fenyő zöldje című szatmári népdal- és népballada-gyűjteményt!**

– Annak anyagát még B. Albert György és Bura László gyűjtötte, én csak a zenei mutatót készítettem hozzá, úgy került rá a nevem. Ha nem tévedek, 1972-ben jelent meg. Rá egy esztendőre hagyta el a nyomdát a *Darai népdalok* című könyv, amelynek tartalmát egy kiváló tanítóval, Zolcsák Miklóssal együtt gyűjtöttem. Ez azért is emlékezetes marad számomra, mert fülembre jutott, hogy egy szekus nagyot káromkodott, amikor meglátta a kirakatban. Dühös volt, hogy az ő tudta nélkül ilyen

„magyarkodó” könyveket adnak ki Szatmáron. Aztán társszerzője vagyok a *Szatmár vidéki néphagyományok* című kötetnek is, amelyben ötvenhét népdal kapott helyet. Majd következett a *Rózsát hintettem a gyalogútra* népdalgyűjtemény, amelyet Bura Lászlóval közösen állítottunk össze. S íme, a legújabb: válogatás szatmári népdalokból, köztük azokból, amelyek a *Hajnal akar lenni* versenyen is felcsendültek. Ám a kötet igazi értéke inkább az, hogy az egész történelmi Szatmárt átfogja, határon innen és túl. A túlsó részhez Olsvai Imre anyaországi népzene kutató, az itteniehez én adtam nevemet.

► **Már az sem kevés a napi tanári munka, a karvezetés és más zenepedagógusi elfoglaltsága mellett, amit itt felsorolt, pedig van egy vagy két olyan munkája, vagy inkább alkotása, amit a szakma mindezeknél többre értékel. Mi motiválta ezek megalkotását?**

– Magam is úgy vélem, hogy zenepedagógiai tevékenységem csúcsa ez a két kötet, nevesen a *Szolfész példatár* és *Szolfézs* című könyvem. Tíz-tizenöt évi munkám fekszik bennük. De először is pár szót a szolfézsról, mert ez egy olyan szakmai kifejezés, amit nem ismerhet mindenki. A szolfézs az az eszköz vagy tantárgy, amely a tanulót, a zene iránt komolyan érdeklődőt kottából való éneklésre, illetve a dallamok hallás utáni leköttázásához segíti, szoktatja. Ennek a gyakorlatát szolmizálásnak nevezzük. Elsősorban a kisebbségi létünkkel összefüggő hátrányokkal magyarázható, hogy a magyar nyelven oktató zenei iskoláknak, illetve osztályoknak nem volt a kottaolvasás gyakorlásához szükséges magyar nyelvű, sem pedig megfelelő példatárak. Mondanom sem kellene, hogy a

A szerző felvétele

forgalomban lévő román könyveket használták. Ami azért nem mindegy, mert – talán nem mondom vele újat – minden nemzetnek van egy zenei anyanyelve is. Kodály óta különösen tudjuk, hogy a zenei anyanyelvnek milyen meghatározó szerepe van az anyanyelvi műveltségben. Mi, zenepedagógusok, némi elfoglultsággal úgy szoktuk mondani: nyelvben él a nemzet, de dalaiban érez! Ami azért nagyon is közel jár az igazsághoz. Ennek szellemében az általam összeállított kottaolvasási gyakorlat főleg a magyar gyermekdalokra és a népdalokra épül. *Szolfézs példatár* című könyvemnek már az alcíme – Népi dallamok – is jelzi a tartalmát. Külön örülök a példatárnak, amely az egyszerűtől halad a bonyolult és a még bonyolultabb felé. Ennek köszönhetően az óvodától az egyetemig lehet használni. A

könyv összeállítását nagy gyűjtőmunka előzte meg, nem szóval az ezt követő rendszerezésről. A már összeállt anyag ellenőrzését Szenik Ilona zenetudós, az összehasonlító népzene szaktekintélye végezte el.

► **Volt alkalma követni e hiánypótló könyvek sorsát?**

– Még mennyire! Őszintén szólva, a szerzett tapasztalat jobb, mint reméltem. Meggyőződtem, hogy sokfelé használják, sokfelé jelen vannak, a Székelyföldön meg hangsúlyozottan. A kézdivásárhelyi tanítóképző könyvtárban nem kevesebb, mint tizenöt példányt találtam. Ahová a terjesztő valamilyen oknál fogva nem vitte ki, oda telefonon kértek tőlem. Jó néhány példányt így juttattam el az igénylőkhöz. Mindennek köszönhetően a *Szolfézs példatár* már a harmadik kiadás is túl van.

Fejér Kálmán (1935, Futásfalva, Kovászna megye)

Zenepedagógus. A kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia zenepedagógiai szakán végzett 1965-ben. Ugyanettől az évtől a szatmárnémeti zeneiskola zeneelmélet- és szolfézs tanára. Egy ideig az Avasország (Țara Oașului) hivatásos népi zenekar szakirányítója, majd a zenepedagógusok kamarakórusát vezeti. 1991 óta a *Hajnal akar lenni* Kárpát-medencei népdaléneklési verseny szakirányítója. Számos népdal-

gyűjtemény (így darai népdalok és más Szatmár megyei gyűjtések) szerzője, illetve társszerzője. Országos elismerést szerzett a zeneoktatást segítő *Szolfézs példatár* és *Szolfézs* című könyve. Zenepedagógiai érdemeiért számos kitüntetésben részesült, így megkapta a Szent-Györgyi Albert Társaság díját, majd az Ezüstgyopár és a Kodály-díjat is. A szatmári Bartók Béla Hagymány-ápoló Egyesület alapító tagja.

Folytatása a 14. oldalon

Mozivászón Extra

Magyar filmek esztendeje

Farkas István

Az Oscar-díjátadó körüli felhajtás miatt adások maradtunk egy összefoglalóval – a várható hollywoodi és romániai premierok után most bemutatjuk, hogy idén mely magyar filmekre érdemes figyelni.

Az egyik legjelentősebb alkotás beharangozásával szinte lekéstünk – Tarr Béla Ezüstmedve-díjas, *A torinói* című filmjének premierjét március elejére tervezték, ám „szerencsére” a film gyártója és forgalmazója felbontotta a szerződést. Így még idejében szólhatunk: egy hónap múlva láthatják a visszavonulni készülő magyar rendező „medvét érő lovát”. De nézzük, mit nézhetünk meg az idei év legismertebb filmjén kívül.

A nagy dobásokat kétségkívül a megszűnésre ítélt, ám utóbb májusra halasztott 42. Magyar Filmszemlére tartogatják a rendezők. A magyar film legnagyobb ünnepe (illetve az azt követő mozibemutató) láthatjuk

például a romániai vonatkozású Aglaját, amely Aglaja Veteranyi írónő *De ce fierbe copilul în mămăligă* (magyar fordítása: *A gyermek a forró puliszkába esett*) című önéletrajzi regényén alapul. Deák Krisztina alkotása a nyolcvanas évek cirkuszi világán keresztül mutatja be, hogy „áldás vagy pedig átok egy tradíciókkal terhelt család”. S ha már a 80-as években „járunk”, semmiképp ne hagyjuk majd ki Forgács Péter *Német egység a Balatonnál* (munka)című filmjét, amely azt mutatja majd be (nyolc családi sztori és egy STASI-ügynök visszaemlékezései alapján), hogy a berlini fal korában a Balaton hogyan vált a kelet- és nyugatnémetek találkozóhelyévé. Valamivel könnyedebbné igérik Timár Péter *Szellem Ferije*, a legendás *Zimmer Feri* folytatása. Amíg mozikba kerül a *Fikász család* legújabb története, akik ezúttal egy lerobbant kastélyt próbálnak felvirágoztatni, mindekképp érdemes megnézni az 1998-as „első részt”. Egy

Fliegeauf Benedek idei filmje, a *Womb* révén a szerelmes sci-fi felé „vezeti” nézőközönségét (jelenet az alkotásból)

másik vígjáték premierjét is ígérik idénre: Koltai Róbert *Magic Boys* című alkotását, amelyben olyan ismert külföldi színészek tűnnek fel, mint Michael Madsen és Vinnie Jones.

Az év egyik legvártabb alkotása azonban kétségkívül Elek Judit *Visszatérés* című filmje, amely eredetileg 2010-ben került volna mo-

zikba, azonban nem készült el idejében. A több időskiban játszódó történet mellett a film külön érdekessége, hogy a Román Rádió jelenlegi elnök-vezérigazgatója, Demeter András István alakítja az 1944-ben Svédországba menekült főszereplő Romániában maradt gyermekkori barátját. Szintén a rég várt alkotások közé so-

rolható a tervek szerint április 7-én végre mozikba kerülő, 2009-ben forgatott *A zöld sárkány gyermekei* című film. Miklajczic Bence „kamardrámának” ígérkező alkotása egy kínai raktáros, egy pánikbeteg magyar ingatlanügynök és egy pizzafutár-lány találkozását mutatja be.

N. Forgács Gábor nagyréményű, *Pillangók* című alko-

tásának még nem teljesen biztos az ideji premierje. A Magyar Mónika novelláján alapuló film egy rossz körülmények között élő, eladósodott család történetét meséli el – az alkoholista anya kilencéves kislánya ügyesen hegedül, a hangszer jelenti számára a kitörési lehetőséget silány életkörülményei közül. Az idei év kiemelkedő alkotásának ígérkezik Hules Endre *A halálba táncoltatott leány* című balladát modernizáló, szimbolikus adaptációja is, akárcsak Dya Zsombor *Utolér* című thrillere.

Csemegének számít az idei filmtermésben Fliegeauf Benedek *Womb* című szerelmes sci-fi-je, és idén mozikba kerülhet a műfaj első magyar képviselőjeként reklámozott, eredetileg még 2007-es premierrel számoló *Sorsvonalak* is, Hatvani Balázs rendezésében. Elméletileg az év végén mutatják be Lóth Balázs *Exit* című pszichothrillerét, amelyről még az is elképzelhető, hogy 3D-s kiszerelésben kerül a filmszínházakba.

Cseke Gábor

Hit, értékek, életek

Csíksomlyóról szól a vers

A Kriterion kiadó méltán népszerű tematikus verskötet sorozatában kapott helyet a Mirk László válogatásában összeállított *101 vers és ének Csíksomlyóról* (Kri-

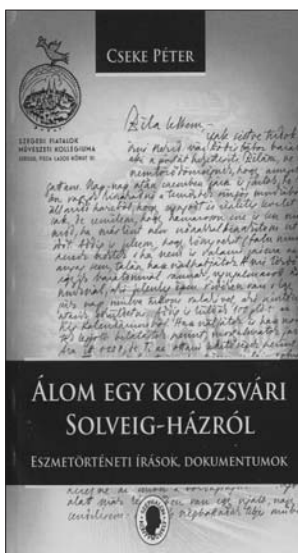

terion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2010 – Léstyán Csaba illusztrációival). A kötet egy csokorban kínálja mindazon lírai műveket, amelyek valamilyen módon az egyre népszerűbb, világviszonylatban is ismertté váló székelyföldi kegyhely történelméhez, szellemiségéhez, hagyományaihoz és sajátos értékeihez kapcsolódnak. Az antológiába főként szerzők korelnöke az 1837-ben született Imets Fülöp Jákó (aki *A kőosztovata* című hitregével szerepel a válogatásban), a legfiata-

labb a csángó Iancu Laura (sz. 1978), akinek *Confesiones* című verse zárja a lírai szakaszt. A két „sarokkő” között pedig még 46 már holt, illetve jelenkori, erdélyi és magyarországi költő munkáiból teljesedik ki a kegyhely üzenete, amelyet további 16, Somlyóhoz kötődő, zömmel Mária-ének teljesít ki. A kötet nem hiányozhat se az olvasó polcáról, se a könyvkereskedői kínálatból.

Transzsilván szellemi értékekre nyitottan

Az erdélyi irodalom és gondolkodás sorsfordító korszakában szívesen lehorgonyozó Cseke Péter tovább írja, majd rendszerezi azokat a tanulságokat, amelyek a kisebbségi létértelmezések mentén, mintegy értékes hagyományként, a transzsilván eszmeiség legkövetkezetesebb és legtávolabb látó személyiségei után ránk maradt (Cseke Péter: *Álom egy kolozsvári Solveig-házról. Eszmetörténeti írások, dokumentumok*, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2010). A nagy kérdés csak az, hogyan igazodunk el bennük az értékek és az eszmék mai, konfrontációs zűrzavarában? Balázs Ferenc, Kós Károly, Makkai Sándor, Balogh Edgár, Buday György, Dsida Jenő, a Jancsó fivérek – Béla és Elemér –, Gáll Ernő és mások olyan jelzőkövei a könyv szellemiségének,

amelyek önálló tanulmányok, elemzések keretében állnak össze egységes képé. Emellett a szerző eszményeit és szándékait tisztázza, helyére rakó születésnap interjú olvasható Cseke Péterrel, Bertha Zoltán tollából.

Átmenetek vándorútján

Simó Márton, széles méretű regényfolyama (*Bozgor* I-III.) után, kisregényterjedelmű, összefüggő novellafüzében (Simó Márton: *Tranzit*, Kortárs Kiadó, Budapest, 2008) vezeti át az olvasót napjaink legkínosabb állapotán, amit mindközönségesen „átmenetek” – választékosabban: tranzitnak – nevezünk. A fogalom tág tartomány fölött terjeszkedik el, szerzőnk ezúttal az a fajta léthi-

zontalanság, kétlakiság, kettősarcúság, ide-oda csapódás, ideiglenesség érdekli, amelyet annyi sorstársával együtt megtapasztalt az utolsó évtizedekben, az európai migrációs folyamatok felgyorsulásával. Az Erdély és Magyarország közötti egzisztenciális szintkülönbség megannyi induló életet változtatott ingoványosan átmenetivé, máról holnapra tengődővé. Egy távolsági buszjárat oda-vissza utazásának keretrajzába sűrítve, a könyv minden lényegeset elmond e csökött életforma személyiségpusztító jellegéről, kilátástalanságáról, olcsó és talmi örömeiről. A közéje ékelt néhány életsors bizonyító anyagnak megjárja, s bár sokáig ragozható, nélkülük talán ütősebb, hatásosabb lenne a könyv.

Nyelvében él...

Folytatás a 13. oldalról

– Nagyon fontos, hogy ott mi történik, a keret milyen tartalmat kap! Kallós Zoltán mondta, hogy a népdal a társadalom hiteles tükré. Vigyáznunk kell, hogy ez a tükrök ne legyen homályos vagy ne karcoljuk meg.

▶ A hagyományos életmód változása egyértelműen azt jelentené, hogy ma már nincs miért kimenni falura gyűjteni?

– Ezt nem mondanám. A környezetet változott vagy éppen kicserélődött, de az ember maradt. Az unoka számítógépezik, szülei a tévét nézik, de a nagyszülők hátul még azokat a népdalokat dúdolják, amelyeket valamikor a fonóban tanultak. Érdemes, még mindig érdemes kimenni falura. Almási István kolozsvári népzene-kutató mondta nekem a múltkor, hogy Szatmár megyébe azért nem jön, mert itt van, ki gyűjtson. Én elképzelhetőnek tartom, hogy a Babeş-Bolyai Egyetem szatmári magyartanári karának hallgatói is bekapcsolódjanak ebbe a tevékenységbe. Szamosdarán, ahol már eddig is sok száz dalt gyűjtöttünk, még egy kötetre való összejönne. De jó volna elmenni például Pelekeszibe, Magyargéresre, Kőszegremetére vagy akár Szekerestanyára.

▶ Ön alapító tagja a nemrég létrehozott Bartók Hagymányápoló Egyesületnek. Nagy reményekkel indultak, máris csaknem mindenki ott van, aki a szatmá-

ri magyar dal, zene, tánc területén nevet szerzett vagy akar szerezni!

– Az indulás több mint biztató! Már beindult a Bartók zenekar, szervezés alatt a tanccsoport is. Bízom benne, hogy nem fullad ki, mint annyi más kulturális szerveződés, mindjárt a kezdeti nekibuzdulás után. Már csak az egyesületben tevékenykedő, szép számú zenetanár, néprajzos, muzsikos miatt sem. Meggyőződésem, fontos szerepe lesz a népzene és a néptánc ápolásában, a közös éneklés élményének megosztásában.

▶ Beszélgetésünkre készülve belelapoztam Szegő Júlia Bartók Béla, a népdalkutató című könyvébe. Megtudtam onnan, hogy Szatmár megyében is gyűjtött. A megnevezett települések, Turc, Batarcs, Remegetező neve arra utal, hogy román népzene gyűjtött itt is, akárcsak a szomszédos Máramarosban! A könyv nem részletezi, éppen csak jelzi.

– Részletesebben én sem tudok. Ez is azt bizonyítja, hogy sokkal tartozunk még Bartóknak. Többek között utána kell néznünk, mit gyűjtött errefelé, netán milyen nyoma van még az adott településeken. Ugyancsak keveset tudunk szatmári koncertjéről is, amelyet az egykori Iparosok Otthonában tartott. Szóval, van dolgunk. Nem haragudnánk, ha az ilyesmi tisztázásában fiatal néprajzosok, zenekutatók vagy akár főiskolások is segítenének bennünket.

Milyen ország ez?

Az Orbán-kormány bűnei

Gréczy Zsolt

NÉPSZAVA

Az alkotmány szétverése, új, konszenzus nélküli pártalkotmány szerkesztése. Schmitt Pál a Sándor-palotában. Megfigyeléssel fenyegetett köztisztviselők, visszamenőleges 98 százalékos adóztatás. Az alkotmánybírók szétverése, amely immár korlátozottan ellenőrizhet, ha akar egyáltalán. Pártkatonák a Költségvetési Tanácsban, az Állami Számvevőszékben, a médiatestületben, az ügyészség élén. Botrányos médiatörvény, amely nem más, mint a cenzúra bevezetése, pártos lett a „közszolgálati” hírszolgáltatás. A sajtó munkájának akadályozása a Parlamentben, házi DJ-ből tévéintendáns. Bér-emelés ígéretével becsapták a pedagógusokat és az egészségügyi dolgozókat. Szétverik az oktatási rendszert, vegzálják a kórházigazgatókat, semmibe veszik a szakszervezeteket. A magáncégeket kommandóval fenyegetik, mintha bármi közük lenne ahhoz, hogy egy magáncég kit és mennyiért foglalkoztat. Akire éppen vonatkoznék egy törvény, azonnal egy lex-Akárki létrehozásával mentesítik. A brutális válságadók bevezetésével nemzetközi károkat okoztak, emiatt csökkent a hitelezés és nőtt a banki, a telekommunikációs szolgáltatások ára. Megbukott a cselédadó, ellopták a magánnyugdíjakat. Lassan egyéves munkásságuk alatt nőtt az ország kockázati felára és az államadósság. A hitelminősítők éppen a bővíti fölé árazták be az országot. Az előző ciklusban folyamatos építkezés folyt, a kormányváltás óta az uniós fejlesztések gyakorlatilag leálltak. (Ami épül: Mercedes, Audi, még Gyurcsány, majd Bajnai hozta ide.) Az egészségügy káros hamburgerfogyasztást korlátozzák, de pálinkát bárki pancsolhat. Forintpusztító mondataikkal bedöntötték a devizahitelesek, azóta sincs a gondra megoldás. Rosszabbul élünk, mint egy éve: jóval drágább az élelmiszer, a benzinár az egekben, nő az infláció, egyre több embernek gond a mindennapi élelem szerzése, a lakás fenntartása. Cserébe az egykulcsos adóval az emberek háromnegyedének csökkent a bére. Viszont Orbánék nőtt. Nem kicsit, nagyon. Szociális érzékenységükre jellemző a kétmillió forint feletti bér, az urizáló dolgozószoba, a havi 600 ezres Audi, az adósságban úszó önkormányzatok, néhol az adófitetők a cimborák perköltségét is kifizetik. (...) Tero-reháritásnak nevezett házi kommandó létrehozása. Magyarország nemzetközi

tekintélye romokban. Szégyen, ahogyan a miniszterelnök Strasbourghban viselkedik, az uniós elnökség teljes kudarc. Orbán bűne, hogy elmarad a gödöllői csúcstalálkozó. A kettős állampolgárság diplomáciai gondokat okoz, a szavazati jog megadása megosztja a határon innen és túl élő magyarokat, ráadásul igazságtalan az itt adót fizető anyaországokkal szemben. Szétverték a filmgyártást, az Operát, a színházi struktúrát pártkatonákkal töltötték fel, lapjaik támadják leghíresebb kortárs íróinkat, a filozófusok ellen már per is indult. És most az elrontott kormányzás miatt az emberek felkészülnek Orbán Viktor megszorító csomagjára. Egy legyengült, félelemben élő nemzet várja az újabb „nemzeti megújodásnak” nevezett kínzást.

Magyar bálna

Megyesi Gusztáv

NÉPSZABADSÁG

Péntek reggel a TV2 adásában Pokorni Zoltán, a kormányzó párt legfőbb oktatási szakértője, volt miniszter össze találta keverni a balneológiát a bálnatanyasztás tudományával, ám javára legyen mondva, hogy mondanója közben érezhette, hogy valami nem stimmel, mert úgy korrigált, hogy a bálnatanyasztás nem ugyanaz, mint a balneológia, amivel kétségkívül fejtlen találta a szöveget. (...) Ennél a pontnál gyorsan meg kell jegyezni, hogy ez itt egyáltalán nem nyelvi rovat, sőt lassan már én szégyellem magam, hogy immáron hetente akad vezető politikus, aki alulmarad az anyanyelven folytatott egyre reménytelenebb csatározásban, s én ezt szólni teszem. A köztársasági elnök és a magyar nyelv viszonyát a köztársaság tekintélyének megőrzése végett nem elemelném, épp elég az, hogy a miniszterelnök sincsen tisztában a szívlés és a szívlés ige közti különbséggel, hogy a főpolgármester nem tudja, hogy az eredő szó nem okot, hanem okozatot jelent, hogy kereszténydemokrata politikusok külön-külön meg testületileg sem ismerik a rezümé szó jelentését, összekeverik a renomével, s ehhez jön most Pokorni az ő bálnaival, pedig rá úgy néztünk fel, mint a Fidesz egyzsemélyes értelmiségi tagozatára. Nyelvi hibát, szótévesztést mindazonáltal nem tenne szóvá az ember (mi magunk is vetekezünk épp eleget), ha nem párosulna pökhendi és kioktató modorral, agresszivitással, ráadásul ez a stílus már széles tömegeknek minta az érveléshez: jobboldali kommentelők például azzal védik Pokorni bálnáját, hogy a kommunisták viszont lop-tak, lenyúlták az országot, amiből ugyebár nyilvánvaló-

an következik, hogy a bálna a balneológia legfőbb vizsgálódási tárgya; az országos elbutulás lassan eléri azt a fokot, amikor már Sziijjártó Péter is észrevétlenül vegyülhet el a tömegben. Vagy hogy egy szinten e heti terméket, a Századvég intézet elemzését említsem, ami a miniszterelnök országértékelő beszédéről készült. A mondanó, hála az égnek, nem túl bonyolult: a szerzők mindössze annyit állítanak, hogy mindenki hülye, aki nem érti Orbán Viktor országértékelő beszédének üzenetét. Különösen a kritikusok, amin persze nincs mit csodálkozni, hiszen „foglyai az időközben érvénytelenül vált paradigmáknak”, márpedig a miniszterelnök már egy új paradigma értelmében beszélt az új politika alapjairól, sőt az orbáni új paradigmát időközben az élet is igazolta, és nem csak itthon. Példának okáért, ami Észak-Afrikában és az arab világ néhány pontján történik, az mind Orbán éleslátását bizonyítja, hiszen az új paradigmát megmondta előre, azt már csak mi tesszük hozzá, hogy ha ezt így, előre tudta, illetet volna Kairóban járva Mubarak elnöknek is szólnia, aki biztos értesítette volna Kadhafit is. Mindezt csak azért említjük, mert úgy látjuk, hogy az új paradigmát magának a miniszterelnöknek a hívei sem appercipálják kellőképpen, nem értik, hogy semmit se úgy kell értelmezni, mint régen. (...) A magunk részéről is csak üdvö-zölni tudjuk az új paradigmát, a vele járó új beszédmóddal, ebbéli örömmünk mellett azonban nem bán-nánk, ha valaki megmondaná a Századvég szerzőinek, hogy ha már a személyes felkeresés helyett a tanulmány-írást választották a miniszterelnök iránti hálájuk és lojalitásuk kifejezésére, akkor a beszédével kapcsolatban használt „bombasztikus” jelzót lehetőleg mellőzzék, mert az égvilágon semmi köze nincs semmiféle bombához, netán súlyos, történelemformáló gondolathoz, egyedül a bombasztikoz van köze, ami viszont felleghető, üres beszédet jelent. Hacsak nem arról van szó, hogy a szerzők nagyon is ezt akarták a világ tudomására hozni, a régi paradigmához illő körmönfont módon.

Bánffy gróf intelme

Aczél Endre

Az időpont-egyeztetés ne-hézségeinek finom sztaniol-jába csomagolva Brüsszelben megfosztották Magyar-országot az uniós elnökség

egyetlen, igazán komoly rendezvényének házigazdái szerepétől. Valójában túl kevés volt a jelentkező arra a bizonyos május végi gödöllői csúcstérkezletre, ahol az uniós tagállamok elnökei és miniszterelnökei találkoztak volna a „keleti partnerségben” részes, nem uniós peremországok vezetőivel. S az eredeti tervek szerint csatlakozott volna mindöjükhöz – Obama elnök képviselőjében – Hillary Clinton amerikai külügyminiszter. Azok a magyar illetékesek, akik ma át nem hidalható „logisztikai nehézségekre”, különféle csúcstérkezletek torlódására hivatkoznak, áltatják magukat és a közvéleményt. Nem ártana, ha időnként új-ságot is olvasnának. Tudniillik a *Washington Post*, amely nemigen szokott vezércikkben foglalkozni Magyarországgal, tavaly karácsony és újév között, pár nappal a magyar uniós elnökség be-köszönte előtt szakitott e hagyománytal, és fenyegető

Orbán – alfa és ő maga

hangú szerkesztőségi állás-foglalást közölt az Orbán-kormányról. Ez volt az a hí-res-neves, *Magyarország pu-tyimizációja* címet viselő – nyilvánvalóan a Fehér Ház, de legalábbis a State Department felől sugalmazott – írás, mely a szó szoros értelmében előrevetítette, hogy Hillary Clinton nem kíván Magyarországra jönni. Kvá-zi-ultimátumot fogalmazott meg, ekképpen: „Orbán urat választás elé kell állítani: vagy megfékezi hatalmának koncentrációját és módosítja a médiatörvényt, vagy ab-ban a megaláztatásban lesz része, hogy az Európai Unió és az Egyesült Államok bojkottálja az ő csúcstérkezletét” (kiemelések tőlem - A. E.). Azóta a hatalomkon-centráció megfékezése felé egyetlen lépés sem történt, legfeljebb fordítva, és a mé-diatörvény módosítására vonatkozó készség is csak akkor került nyilvánosságra, amikor Hillary Clinton em-berei már a diplomáciában elutasítással felérő, kiterő nyilatkozatokat tettek a fő-nök asszony magyarországi úti terveiről. Mondom, nem árt olykor figyelni arra, mit üzen egy éber szemmel figyelő, amúgy nagyon befo-

lyásos világlap a kormá-nyunkról. De úgy fest, a nem figyelés „turáni átok”. Híres, háromnegyed évszázada olvasható *Erdélyi törté-net* című regénytrilógiájában, amelyet a Szabad Tér 1993-ban ismét kiadott, egy reneszánsz ember, gróf Bánffy Miklós az alábbi ész-lelését tette közzé: „...a ma-gyar politikusok – és ebben alig van kivétel – abban a hit-ben élnek, hogy a szavuk csak belföldön hallatszik. Egész eszmeviláguk erre van beállítva. Hogy amit monda-nak, vagy tesznek, azt a kül-föld is figyeli, arra itt senki sem gondol... Nem gondol-nak rá vagy elfelejtik, és min-dent a pártszenvédelem szem-szögből néznek, vagy köz-jogi finomságokból, amit meg nem ért senki, aki nem magyar...”

Elszigetelve

Mészáros Tamás

A magyar kormány és személyesen Orbán Viktor, mint tudjuk, szakadatlanul újabb győzel-meket arat. Először persze visszaveri a hazánkat és né-pünköt erő támadásokat, az-tán megsemmisítő vereséget mér az ellenre: nemcsak ne-vetségessé teszi az áskálódó-kat, hanem rendre le is leple-zi minden alaptalan vádas-kodásukat. Így kerül sor az-tán annak a médiatörvény-nek a módosítására, amely-ről decemberben a minisz-terelnök még áperete kijelen-tette, hogy „eszünk ágában sincs módosítani”, és most már az a magyarzkodás sem működik, hogy csupán technikai részleteken kellett változtatni; minthogy a „sér-tés” definiálatlan, követke-zésépp parttalan fogalmá-nak törvényalko-tók kénytelenek voltak elis-merni a kifogásolt paragra-fus sandaságát. Az összesen négy ponton módosított jog-szabály tehát nem állta ki az uniós szakértők próbáját, Orbán pedig jobbnak látta meggyezve meghátrálni, mert azt reméli, ezzel elejét veheti, hogy az alapjogi charta fe-lől nézve görcső alá vegyék a kizárólag fideszes kinevezet-kekből álló médiahatóság státusát is. Mint ezeken a ha-sábokon korábban már elő-revetítettük, az Európai Bi-zottság üzgszintén szeretné jegelni ezt a szépen fejlett botrányt, és úgy tűnik, a néppártiak kivételével eddig keményen fellépő brüsszeli frakciók lélegzethez engedik jutni a magyar diplomáciát, hogy a soros elnökség béken lefuthasson – legalább azzal a fékezett habzású program-mal, amely az eredetiből még megmaradt. Tudniillik, mondjon bármit a hivatalos külügyvi nyilatkozat, az úgy-nevezett keleti partnerség je-gyében esedékes állam- és kormányfői csúcstalálkozó-ra aligha azért nem kerül sor májusban Gödöllőn, mert más fontos rendezvények időpontjával szerencsétlenül egybeesett volna. A kérdéses dátumok jó ideje ismertek, és ha a meghatározó orszá-

gok vezetői jóindulattal vi-seltettek volna a magyar uni-ós szerepvállalás iránt, biz-ton megtalálják a módját a számunkra kedvező egyezte-tésnek. Csak hát épp ez hi-ányzik most már: a kellő jó-indulat. A fennhéjázó orbáni magatartás oda vezetett, hogy Európa, mintegy peda-gógiai céllal, inkább a passzív betartást választotta, a gesztuspolitika felfüggesz-tését. És nem mondhatjuk, hogy ez váratlan volt. (...) A lengyelek persze megint ott voltak, hogy „beugorjanak” helyettünk – a keleti partner-ség találkozója majd az ő el-nökségük alatt rendezik meg –, miként ők azok, akik részt fognak venni az eurózóna, vagyis az „első sebesség” or-szágainak különtanácskozá-sain is. Az uniós kedvtelve mutat példát velük: ezt a va-lóban regionális középhatal-mat nemcsak negyvenmilli-ós piaca értékeli fel, hanem integráns, józan európai poli-tikája, kiszámíthatósága és együttműködési készsége – nem véletlen, hogy Tusk vé-gül nem vágott bele a magánnyugdíjpenztárak ki-sajátításába. Orbán Viktor viszont nem akarja észreven-ni, amint rendre leiskoláz-zák, ráadásul azt hiszi, hogy megengedheti magának a német kapcsolat lehetőségét. Amikor a honi kommuniká-ció folyamatosan azzal a „szabadságharcos” szöveg-gel próbálja indokolni a mul-tinacionális cégekre vissza-menőleg és bármiféle kon-zultáció nélkül kivetett vál-ságadókat, hogy nyereszke-dtek már eddig mirajtunk ele-get, akkor a kormányzati erőszakot mint jogforrást szembeállítja a szerződéses garanciákkal. Márpedig ezt a világ nem fogadja el, és ki-vált nem azok a német gaz-dasági szereplők, amelyek a maguk konjunktúrája révén felhúzzhatnák Magyarorszá-got. A Deutsche Telekom például gyorsan reagált: új regionális szolgáltatóköz-pontját, ötszáz munkahely-lyel, nem hozzánk, hanem Szlovákiába viszi. (...) Félre-értések elkerülése végett: az európai politikát lényegében meghatározó államok nem hadakoznak Orbán Viktor-al. Ez nagyrálató feltétele-zés volna. Csak elszigetelik, ha nem sikerül ráébreszteni az erőssorrendre, a tízmilliós ország reális súlyára, lehető-segére és persze kívánatos geopolitikai felelősségére. Amihez hozzátartozik a kelet-közép-európai stabilitás megannyi követelménye; igen, az autokrácia elutasítá-sa a belpolitikában, konst-ruktív szomszédsági viszonyok a régióban, korrekt jogi normák követése a piacon. És érdemes már most szólni: mindezzel összefüggésben élénk figyelem kíséri majd az alkotmányozás módját és tartalmát egyaránt. Különös tekintettel az Alkotmánybí-róság hatáskörére – mert annak eddigi szűkítése már egyértelműen arra vallott, hogy az orbáni kurzus olyan akadálymentesítésbe kez-dett, amely lehetővé teszi számára a demokratikus jog-állam lebontását.

Szentesített szövetségek

Szerelmes
RMDSZ

Ion M. Ioniță

adevăraul

Markó Béla RMDSZ-elnöki karrierjét úgy fejezte be, ahogyan azt nehezen láthatta volna előre tizennyolc évvel ezelőtt, amikor átvette a magyar szövetség vezetését. A parlamenti pártok vezetői – a jobbtól a baloldaliig – és Basescu elnök küldöncé egymással versengve dicsérték a szövetséget, és kérték a barátságát. A meleg baráti érzelmeket, a tiszteletet és köszöneteket valamivel konkrétabb dolgok is követték. Boc a jelenlegi kormányzás folytatását igéri 2012 után is, Ponta és Antonescu napfényes jövőt ígérnek a szövetségnek, ha fegyvereit megfordítja, és még az idén, minél hamarabb lemond a PD-L-ről. Az RMDSZ új vezetése eljövendő döntéseiben vajmi kevésé tartja számon a szerelmi vallomásokat. 1996-tól, amikor először lépett be egy kormánykoalícióba, az RMDSZ meggyőződött arról, hogy fenntartott helye van a Victoria-palotában – két feltétellel. Az első, hogy egyetlen párt se szerezzen abszolút többséget. A második, hogy ne létezen együttműködési egyezség két nagy párt között, mint az a legutóbbi parlamenti választások után történt, amikor a PD-L és a PSD hetvenszázalékos többséget alkotott, amiről akkor Traian Basescu elnök álmodott. A szövetség tárgyalási pozíciója mindkét esetben drámaian meggyengülne, amint azt 2008-ban láttuk, amikor a magyarokat kihagyták a kormányzásból, pusztán azért, mert a PSD úgy gondolta, nincs szükség még egy harmadikra a hatalom asztalánál. Most mind a PD-L-nek, mind pedig a PSD–PNL–PC-szövetségnek egyformán szüksége van az RMDSZ-re. A PD-L kormányon maradása a magyarok szavazatainak múlik, függetlenül attól, hogy Boc megmarad-e miniszterelnöknek, avagy a párt új kormányfői változatot próbál ki, amely „visszaadná a bizalmat” a kormány iránt. Az ellenzék számára lényegbe vágóan fontos az RMDSZ támogatásának mihamarabbi megszerzése. A PD-L padlón van a népszerűsége tekintetében. Eltávolítása a kormányzásból végleg halálra ítélné ezt a pártot, amelynek már sem ideje, sem ereje, sem belső kohéziója nem lenne, hogy a választásokig összeszedje magát. Ezzel szemben, ha marad a Victoria-palotában, a PD-L továbbra is féltelmes ellenfél marad, amelyet nagyon nehezen lehet majd legyőzni. Az RMDSZ csak nyerhet a jelenlegi körülmények kö-

zött. Nem kell egyebet tennie, mint kihasználni a helyzetet, és maximális politikai nyereségre törekedni. A PD-L-től kivívhatja a kisebbségi státútumot, azt a törvényt, amit Boc pártja nem olyan régen a szemetes sarokba hajított. Másfelől a kormányon maradás nem jelenti azt, hogy az ellenzék bezárja kapuit előtte. Akármint is tenne, az RMDSZ most a legszerettebb és legóhajtottabb politikai alakulat Romániában, hiszen mindenki szövetségeseinek akarja a kormányzásban. Ez a teljesítmény a jutalma a szövetség bölcs döntésének, hogy érdekeit parlamenti úton érvényesítse, ellenállva a belülről és kívülről, még a határon túlról is jövő radikális tendenciáknak. (Fordította: K. B. A.)

Kinek szól a „Szent legionárius ifjúság”?

Sabina Fati

România Liberă

A román ortodox egyház vezetőinek nincs kifogásuk a legionárius himnusz ellen, amellyel az apácák megajándékozták Iustin Pârnu apátot, és amelynek aztán nagy sikere volt a Youtube-on. Előfordul, hogy a „Szent legionárius ifjúság”, a Vaszgárdának és a Kapitánynak címzett óda felcsendül templomszenteléskor is, és egyáltalán nem tiszta, vajon a pátriárka hivatala nosztalgiaiából tartja elfogadhatónak, vagy egyenesen támogatja az interneten egyre nagyobb méreteket öltő irányzatot. A román ortodox egyháznak semmiféle haszna nem származik abból, ha összefüggésbe hozzzák a többé-kevésbé posztmodern legionárius mozgalmakkal, éppen ezért egész sor kérdést vet fel, hogy a pátriárka nem reagál a papok illyenszerű kevergésére. A Petru Vodă apát-ságban a kolostoralapító születésnapján azért énekelték a „Szent legionárius ifjúság”-ot, hogy eszébe juttassák az apátnak a boldog napokat, amikor a testvérekkel együtt harcolt a Gárdáért és a Kapitányért. Iustin Pârnu a könnyekig meghatotta a nővérek ajándéka, mivelhogy soha nem tagadta meg legionárius hitét. Több évet ült kommunista börtönökben, a szimpátiája miatti büntetés-ként, most viszont szabadon kijelentheti, hogy a legionárius mozgalom „a román géniusz legnagyobb kifejeződése”. A legsúlyosabb az egészben nem az, hogy egy kilencven éves pápa kötődést érez egy fasisztoid – az idők folyamán Mihály Arkangyal Légiójának, a Vaszgárdának, Corneliu Zelea-Codreanu, Csoportjának, Mindent a Házáértnek, Legionárius Mozgalomnak nevezett – politikai mozgalom értékei

A kormánypártok aláírják a protokollumot – a jövő bebiztosítása

iránt. Még csak az sem, hogy egy apácakórus himnuszokat énekel egy volt legionáriusnak. A legsúlyosabb az, hogy a román ortodox egyházban senkit nem zavar a legionárius gesztusok, nosztalgiaik, múmiák. A román ortodox egyház részéről hozzászoktunk a hallgatáshoz a kommunizmus idején, amikor a lehető legaljasabb módon együttműködött a rezsimmel, és a legpróbb erőfeszítést sem tette a buldózerok rohamára alatt sorban ledőlő templomok védelmében. A kommunizmus idején a hallgatás egyet jelentett az ortodox klérus részéről a maximális kompromisszummal, ma viszont a hallgatás egy hagyomány folytatásával érne fel. A román ortodox egyház hagyta magát megalázni a kommunisták, illetve kihasználni a legionáriusok által. A Szent Zsinat antiszemita nyilatkozatokat tett, valamint támogatta a Légiónát azt követően is, hogy meggyilkolták Ioan Gheorghie Duca miniszterelnököt, aki 1933-ban törvényen kívül helyezte a Vaszgárdát. Az egyház életében ennél is bonyolultabb korszakot jelentett a legionárius nemzetvallás, amikor az ortodox vallás volt a legfontosabb propagandaeszköz. Nehéz ellenben megérteni a Szent Zsinat hallgatását most, amikor az egyház élén egy felvilágosult pátriárka áll, aki képes a korporációs vezetésre, és érteni látszik a világ menetét. Ha nem foglal állást a történelem által elítélt, de ortodox mozgalmak által az interneten és a diszkrét templomocskákban felélesztett irányzatok kapcsán, arra enged következtetni, hogy mindez az ortodox egyház égisze alatt történik. A Szent Zsinatot zavarják a papok szekusdoszsiái, zavarja a gondolat, hogy nyilvánosságra kerülhet a papok vagyona, zavarják a biometrikus útlevelek, amelyeket az ördögtől valónak tart, az Európai Unió, amely magához édesgeti és bűnbé viszi a románokat, viszont soha nem zavarják a túlzások,

amibe az egyházzsolgák esnek, a tény, hogy csúszópénzt kérnek, nem zavarja a papok közpszerűsége, vagy ha legionárius propagandát folytatnak. A román ortodox egyház eltökélten ellenáll az ország modernizációjának és nyugatiasodásának. Az aranyozott, de zsíros stóliák és megannyi vétek mögé bújó ortodox egyház nemcsak a hitelét veszíti el, hanem a híveit is, akik közül egyre többen fordulnak más, a 21. századi valóságához közelebb álló felekezethez.

(Fordította Sz. L.)

Magyarország cinkosai

Alice Bota

DIE ZEIT

A médiatörvény csaknem változatlan marad. Ezzel az EU elárulja Európa értékeit. Magyarországot már nem lehet hibáztatni. A budapesti kormány igenis megette, amit kértek tőle: módosította néhány passzusát a vitatott médiatörvénynek. Szemrehányás az Európai Uniót illeti, mert eltűri a túrheterellent. És mert keveset kért. Túlságosan keveset. Szinte semmit: minimális kiigazításokat egy olyan törvényben, amely masszív és erőszakos beavatkozást jelent a sajtószabadságba. Magyarország decemberben fogadta el a médiatörvényt – 228 paragrafust, csaknem 200 oldalon –, amely lehetővé teszi az újságírói munka erőteljes cenzúráját. A legsúlyosabb pedig, hogy a hírtügynökséget centralizálták, az újságírók kénytelenek „kiegyensúlyozottan tájékoztatni”, egyébként kemény büntetésekre számíthatnak; előlött öröködik a médiahatóság, amelynek elnökét Orbán Viktor miniszterelnök közvetlenül nevezi ki. A törvény – amelyet kevéssel a magyar EU-elnökség kezdete előtt fogadtak el – heves felháborodást váltott ki Magyarországon és Európában. A Népszabadság napilap hu-

szonhárom nyelven írta címlapján, hogy „Magyarországon megszűnt a sajtószabadság”, a luxemburgi külügyminiszter „a demokráciát fenyegető közvetlen veszélyről” beszélt, Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke pedig megígérte, hogy a média függetlensége sérthetetlen elv és alapvető jog marad. Az EU nem hagyhatta figyelmen kívül a törvényt, így két lehetősége maradt. Nyíltan számon kérhetné volna az európai értékeket, és hogy miként bánik azokkal Magyarország, ennek minden kellemetlen következménye ellenére. A bizottság azonban a technokraták útját választotta: az apró javítások mellett döntött. Négy pontot kifogásolt, négy változtatás következett: az internetes blogok mentesülnek a „kiegyensúlyozott tájékoztatás” kötelezettsége alól; a médiahatóság nem bünteti a külföldi székhelyű médiát; a médiumoknak hatvan napjuk van, hogy regisztráltassák magukat. Ami pedig magától értetődő, a személyeskedő célzások ti-

elsősorban a konzervatív politikusok – Magyarország büntársává vált. Európában a legtöbb kormány konzervatív, az Európai Parlamentben is a konzervatív frakcióban, az EPP-ben ülnek a legtöbben, az ő jelöltjeik foglalják el a legtöbb fontos posztot, beleértve az EU-bizottság elnöki tisztségét is. És a konzervatívok legsikeresebb embere: Orbán Viktor. Senki nem nyert az övéhez hasonló fölényrel választásokat Európában, senki nem támaszkodhat akkora többségre a parlamentben – Orbán pártja kétharmados többséggel rendelkezik –, senkinek nincs akkora hatalmi bázisa a saját országában. Orbán Viktor a nyerő. És közülük való. Hátba lehet ilyenvalakit támadni? A médiatörvényről a Bundestagban rendezett vitán a koalíció politikai feltűnően tartózkodóak voltak. Ha akadt is kritika, az feltűnően puha, szinte kíméletes volt. És noha az Európai Parlament néhány konzervatív képviselőjében erősebb a feszengés, mint az összetartozás érzése, ők vannak kevesebben. És azt is ki kell mondani, hogy bírálói olykor megkönnyítik az Orbán dolgát: amikor ahelyett, hogy konkrét törvényjavaslatokkal vitatkoznának, nagy hangon vádaskodnak, a „Führer-államba” vezető útról képzelegnek, vagy összehasonlítják Orbán Lukasenka fehérorosz diktátorral. Nemesek a médiatörvényről van szó. Már nem. Orbán Viktor azzal kezdte, amit „a nemzeti összefogás rendszerének” nevez: olyan társadalmi átalakításról van szó, amely „határozottan, kompromisszumot nem ismerően és kitartóan” felemeli a magyar nemzetet. Ezek nem üres szavak. Intézményeket alakítanak át, fosztanak meg hatalmuktól – például az Al-

Iustin Pârnu legionárius éneket hallgat – a múlt kibiztosítása

lalmát pontosabban szabályozták: kérik nem használni gyűlöletbeszédet, kérik nem rágalmozni. Ez az egyetlen tartalmi kérdés, amelyben változás állt be. Mintha a „kiegyensúlyozott tájékoztatás” kötelezettsége a világ legtermészetesebb dolga volna a blogokon kívül, ezért nem szorulna változtatásra. Mindezzel a dolog nem lett szebb, inkább csúnyább, mert így Európa –

kormánybíróságot. Máris készül a szent koronára hivatkozó új alkotmány. A médiatörvény csupán része a tervnek. Brüsszelnek ezen a ponton meg kellett volna védenie az európai értékeket, még ha ez egyet jelentett volna is Magyarország elleni szankciók kirovásával. Ehelyett az EU úgy döntött, a technokratákhoz menekül. Ez teszi a magyar botrányt európaivá. (Fordította Sz. L.)

Oktatási törvény, gyakorlatban

Czédly József

Az elkövetkezőkben a múlt-heti *Törvénytárban* elkezdett ismertetőt folytatjuk az új oktatási törvény alkalmazásához szükséges módszertani szabályozásokról, következik az átmeneti intézkedések további felsorolása.

14. Az előadó és a gyakorlati oktatást végző tanszemélyzet, akik legalább 25 évig végezték ezt a munkát, és akiknek megvan az I. oktatói fokozata, a 2010–2011 tanév végéig jogosultak az oktatói normájuk (norma didactică) heti 2 óranyi csökkentésére.

15. 2011. szeptember 1-jétől lép hatályba a törvénynek az a rendelkezése miszerint a pedagógiai liceumok, liceum utáni pedagógiai iskolák, oktatókat képező egyetemi kollégiumok vagy más hasonló intézmények végzősei számára, akik elvégezték a záróvizsgálathoz szükséges képzést (ciclu de licență) és az elemi előtti vagy az elemi osztályokban oktatnak, nem kötelező az 1 éves, besorolásuk előtti, gyakorlati évet letölteni.

16. Az Oktatásügyi Minisztérium utasítást fog közzé tenni, hogyan kell alkalmazni a törvénynek azt az előírását, miszerint azok a diplomával rendelkező oktatók, akiknek nincs véglegesített besorolásuk és a törvény életbelépése előtti 3 évben részt vettek országos véglegesítő vizsgákon, ahol

legalább 7-es osztályzatot kaptak, végleges kinevezést kaphatnak: ha igazolják az állás/katedra valós létezését és az iskola ügyvezető tanácsa beleegyezik a végleges besorolásukba.

III. A főiskolai oktatásra vonatkozó átmeneti intézkedések

1. Amíg közléseztik azt a kormányhatározatot, mely elfogadja az egyetemi oktatás új chartáját és az egyetem karonkénti szerkezeti felépítését, érvényben maradnak a főiskolák jelenlegi szerkezeti felépítésére és működésére vonatkozó szabályozások, úgy, ahogy engedélyezték ezeket a 2010–2011-es tanév kezdetén.

2. Megkezdődik a folyamatban levő, látogatás nélküli, egyetemi mesterképzésre vonatkozó programok felszámolása, a 2011–2012-es egyetemi év kezdetén ezen a téren nem rendeznek felvételi vizsgát.

3. A 2011–2012-es egyetemi év kezdetétől lép életbe az egyetemeknek az a kötelezettsége, hogy biztosítsák a gyakorlati oktatáshoz szükséges helyek legalább 30%-át és ezekből legkevesebb 50%-ot az egyetemen kívül.

4. Az egyetemi szenátusoknak az a lehetősége, hogy kettős szakképzést hozzanak létre csak a Főiskolai Oktatás Minőségét Biztosító Román Ügynökség (Agenția Română de Asigurare a Calității Învățământului Superior – ARACIS) kiértékelése és az ezekre vo-

natkozó programok engedélyezése alapján történhet.

5. A főiskolai intézmények a 2011–2012-es tanév mesterképzésre szolgáló felvételi vizsgáit csak azokra a programokra tarthatják meg, melyeket a felvételi vizsga dátumáig, de nem később, mint 2011. szeptember 1-jéig, az oktatásügyi minisztérium, az ARACIS kiértékelése alapján, rendeltben akkreditált.

6. A mesterképzésre vonatkozó programoknak a kiértékelése, melyek az új oktatási törvény életbelépése (2011. február 10.) előtt kezdődtek meg, azoknak a szabályozásoknak az alapján történik, amelyek a kiértékelés kezdetekor érvényben voltak.

7. Az oktatási törvény hatálybalépésekor folyamatban levő, POS DRU projektek

alján készült, doktorálás utáni programokat továbbra is azoknak a törvényes előírásoknak és szerződéseknak alapján kell lebonyolítani és befejezni, melyek engedélyezésükkor érvényben voltak.

8. Az oktatási törvény életbelépéséig létrehozott és most folyamatban levő egyetem utáni tanulmányoknak (studii postuniversitare) megkezdődik a felszámolása és nem szervezhetők újabb felvételi vizsgák. A 2011–2012-es tanévtől kezdve a szakmai továbbképzést biztosító egyetem utáni programok létrehozatala az új oktatási törvény előírásai alapján kell történjen.

9. A törvényben megszabott oktatói normákat meghaladó tanügyi tevékenységek bérezését az új törvényben elrendelt módon (órabér alapján) a 2010–2011-es tan-

év II. szemesztere kezdetével kell bevezetni, kivéve azokat az eseteket, amikor ezeket a törvény életbelépése előtt megkötött álláshalmozási szerződésben (contract de cumul) rögzítették. Ezek érvényben maradnak befejezésükig, de nem később, mint a 2010–2011-es tanév végéig.

10. A doktoráló egyetemi hallgatók besorolására mint kutató vagy egyetemi tanáregedek (asistent universitar) a 2011–2012-es tanév kezdetétől fog sor kerülni.

11. Azok az oktatók, akik a 2010–2011-es tanévben az alkalmazottak bérlajstromában (statul de funcții) szereplő egyetemi gyakornoki (preparator universitar) állásba vannak besorolva, megmaradnak jelenlegi besorolásukban a törvény hatálybalépésétől számított 4 évig, és kötelesek időközben

doktori diplomát szerezni, amelynek alapján jogosultak lesznek az egyetemi tanárség kinevezésre. A 4 év letelte után az egyetemi gyakornoki állásra megkötött munkaszerződés érvényessége megszűnik.

12. A törvény úgy rendelkezik, az egyetemi tanszemélyzet és a kutatók 65. életévük betöltéséig folytathatják tevékenységüket, azután nyugdíjba kell menniük. Ha nyugdíjba menetelük a 2010–2011-es tanév során következne be, a tanév végéig folytathatják munkájukat anélkül, hogy ez az egyetemi szenátus engedélyéhez lenne kötve. Ez esetben bérezésük óradíj formájában fog történni, vagy amennyiben a törvény életbelépése előtt álláshalmozási szerződést kötöttek, akkor a szerződés feltételei alapján.

Az egyetem előtti oktatásban részt vevő tanszemélyzet nyugdíjba meneteléről az oktatásügyi miniszter 1/2011. sz. útmutatása (Instrucțiuni, megjelent a *Hivatalos Közlöny* február 17-i, 123. számában) a következőképpen rendelkezik. Mindazok, akik kérvényezték a tanügyben maradásukat a nyugdíjazási korhatár betöltése után, a 2011–2012-es tanévben megtarthatják besorolásukat mint véglegesített oktatók (titular în funcția didactică), ha megkapják a tanfelügyelőség ügyvezető tanácsának erről szóló beleegyzését.

(Folytatjuk)

Kettős állampolgárság, az öröklési jog megválasztása

Deák Levente

A nemzetközi magánjogi viszonyokat szabályozó 1992. évi hazai, 105. törvény (az 1992. évi 245. *Hivatalos Közlönyben*) 66. szakasza az öröklésre vonatkozóan az ingóságokra egyféle, az ingatlanokra másféle törvény alkalmazását mondja ki. Éspedig: az ingóságokra – mindegy, hogy ezek hol találhatóak –, minden esetben az örökhagyó elhunyt pillanatában volt állampolgársága törvényének, ingatlanokra viszont az ingatlan fekvése szerinti állam törvényének alkalmazását. Majd még látni fogjuk, e szabályozás helyett az Európai Parlament és a Tanács a vagyon egészére vonatkozó egységes öröklési eljárást szorgalmaz, az állampolgárság szerinti jog helyett pedig egy 2009-ben kidolgozott rendelet tervezetében az elhunyt utolsó szokásos tartózkodási helyének a jogát szeretné általánosan követendőnek tenni, ami általában meg-

egyezik az elhunyt érdekelt-ségi központjával, vagy gyakran azzal a hellyel is, ahol vagyonának többsége található. A 2010-ben elfogadott, de még nem hatályos Román Polgári Törvénykönyvnek (a továbbiakban Ptk.) a külföldi érintettségű örökösödésre vonatkozó szabályai már ezeket az új elveket követik.

A jelenleg hatályos rendelkezéseknél maradványként, figyelemmel arra a gyakorlatra, amikor nagyon sok román állampolgár vásárolt magának külföldön, így Magyarországon is (de nem csak) lakóházat, nyaralót, az ezek utáni hagyatéki eljárás szabályainak ismerete igencsak fontos. Láttuk, a román állampolgárnak az ingatlan fekvése szerinti államban kell a hagyatéki eljárást folytatni, de nem világos, hogy ott melyik állam törvénye az irányadó?

Erre a kérdésre a következő választ találtam. A magyarországi ingatlan hagyatékátadásnál magyar köz-

jegyző jár el, mert az ingatlan Magyarországon található. Az illetékes közjegyzőnek a hagyatéki eljárás során a magyar jogszabályok szerint kell eljárnia, azaz az eljárás rendjét (az örökösök beidézése, a tárgyalás lebonyolítása stb.) a magyar jogszabály határozza meg. A hagyatékátadás tartalmára viszont az örökhagyó halála időpontjában fennálló személyes joga az irányadó (esetünkben a román örökösödési jog öröklési rendje). Ha a közjegyző nem ismeri az alkalmazandó idegen jogot, az (átszervezett) magyar Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Együttműködési és Nemzetközi Magánjogi Főosztályát keresi meg eligazításért, amely konkrét iránymutatást ad neki a hagyatékátadás tartalmáról, és megjelöli (itt a román) Ptk. vonatkozó paragrafusát, valamint kifejti az öröklés rendjét. Összefoglalva, tehát elmondható, hogy a magyar jogszabály határozza meg a

hagyatékátadás formáját, de az örökhagyó személyes joga szerinti jogszabály (az idegen jog) irányadó a hagyatékátadás tartalmára.

Mint már jeleztem, az új, de még nem hatályos román Ptk. a 2633. szakaszban az örökségre vonatkozóan annak az államnak a jogát mondja ki követendőnek, amelynek területén az örökhagyónak, elhunyt pillanatában szokásos/mindennapi tartózkodási helye volt („Moștenirea este supusă legii statului pe teritoriul căruia defunctul a avut, la data morții, reședința obișnuită”). A 2634. szakasz azonban lehetőséget teremt az állampolgárság szerinti jogszabály választására is, amit egy olyan nyilatkozatban lehet megtenni, amelyre a választott jognak a végrendelet formájára és érvényességére vonatkozó szabályai az irányadók és követendők.

A már elfogadott, de hatályba még nem léptetett román Ptk. a 2568. szakasz első és második bekezdésében

két fontos szabályt mond ki. Az első bekezdés szerint, amikor a törvény a nemzeti jog kifejezést használja, ez alatt az illető fizikai személy állampolgársága szerinti törvényt vagy jogot érti. A második bekezdés a kettős és többes állampolgársággal rendelkező személyek vonatkozásában azt a szabályt írja elő, hogy annak az államnak a törvényét kell alkalmazni, amelyhez az illető leginkább kötődik, különösen a mindennapi tartózkodási helye miatt. A törvénykönyv román nyelvű, hivatalos szövege: „(2) Dacă persoana are mai multe cetățenii, se aplică legea aceluia dintre state a căruia cetățenie o are și de care este cel mai strâns legat, în special prin reședința sa obișnuită.”

Amikor ennek az ismertetőnek megírásához információkat gyűjtöttem, egy, az internetre feltett régebbi, a külföldiek ingatlanszerzésének engedélyezéséről készült magyarországi tanulmányban (<http://cegvetes.cegnet.hu>

2006/1 *külföldiek-ingatlanszerzése-magyarországon*) ezt olvastam: „Az ember személyes joga annak az államnak a joga, amelynek az állampolgára. Ha valakinek több állampolgársága van, és az egyik állampolgársága magyar, a személyes joga a magyar jog(...). Akinek több állampolgársága van, és egyik sem magyar, valamint a honatlan személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén lakóhelye van, illetőleg a magyar jog, ha Magyarországon is van lakóhelye. Akinek külföldön több lakóhelye van, személyes joga annak az államnak a joga, amellyel kapcsolata a legszorosabb. Akinek személyes jogát a fentiek alapján nem lehet megállapítani, és nincs lakóhelye, személyes jogát szokásos tartózkodási helye határozza meg. Akinek több szokásos tartózkodási helye közül az egyik Magyarországon van, személyes joga a magyar jog”. Két ország, nagy vonalakban hasonló szabályozás.

Kert-ész

Kaukázusi zergevirág

A kaukázusi zergevirág (*Doronicum orientale*) kedves, hálás, gumósan megvastagodott gyöktörzsű évelő növény. Egyre több kertészet kínálja eladásra cserepes változatát, míg az utóbbi időben a hobbikertek egyik meghatározó növénye. Április végén – május elején nyílik, de előfordulhat őszi másodvirágzása is. Az alapfaj Délkelet-Európában, Kis-Ázsiában és a Kaukázusban őshonos. Ritka vadonélő faj, ezért védett. Általában a gyertyánosokban, csertölgyesekben, valamint bükkösökben találkozunk vele. A kertészetekben a nemesített fajtáit szaporítják. A zergevirág élénk sárga fészkes virágai rendkívül mutatósak a napos vagy félnyirkos évelő ágyakban vagy fák alatt. 40-50 cm magas. Földalatti húsos gyöktörzssel terjed, és bokorszerű csoportokat alkot. A magas termetű fajták vágásra is alkalmasak, az alacsonyok a 25-30 cm-sek, cserépedénybe is ültethetők. Ez a növény az üde, tápdús talajt kedveli. Rendszeres öntözést kíván, mert gyökerei a talaj felszíne közelében fejlődnek. Kora tavasszal vagy őszi elején tőosztással szaporítható. Figyeljünk arra, hogy szétosztás után minden darabon rügy és gyökér is legyen. Mivel elvirágzás után a lombja visszahúzódik, nyáron nyíló évelőkkel vegyítve érdemes ültetni.

Számos fajta van, például a tavaszi hagymásokkal és a kaukázusi nefelejccsel (*Brunnera macrophylla*) de a szívvirággal (*Dicentra spectabilis*) is szép együttessé alkot.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Mediterrán ízek

A mediterrán vidék nyersanyagbősége rendkívül változossá teszi az olasz konyhát. Az étkezési szokások kialakulásában a gazdasági, a földrajzi és egyéb tényezők mellett szerepet játszik az olasz „életfilozófia” is. Az olaszok szeretnek enni, kedvelik a jó ételeket, ami nem feltétlenül drágát, különlegeset jelent.

A legegyszerűbb ételt is olyan odaadással, mondhatni szenvedéllyel készítik, fogsasztják és vitatják meg, mint a drága vendéglők luxusfogásait. Az átlagember napi étkezésére éppen az olcsó tésztáételek, a jellemzőek. Ezekből a tésztákból mi csak néhányat ismerünk, de Olaszországban gyárilag több mint ötvenfélét készítenek. A spagetti, makaróni, lasagne, canelloni, tortellini, taghatelle, menicotti és még folytathatnánk, a különféle vagdalékokkal, mártásokkal. Az olasz konyha a főzéshez vaj, olívaolajat vagy más növényi zsiradékot használ. Sokféle fűszert alkalmaznak, az ismertekből néhány: bazsalikom, ánizs, kapribogyó, tárkony, menta, oregánó, rozmarin, kakukkfű, zsálya, sáfrány, majoránna, szerecsendió, szerecsendióvirág, vanília, fahéj stb.

Articsóka római módra

Hozzávalók: 4 articsóka, 1 citrom, 125 g szikkadt kenyérbél, 1 pohár olívaolaj, 2 gerezd fokhagyma, 4 ek. borecet, petrezselyem, menta, néhány szem édesköménymag, 1 pohár gyümölcsös aromájú fehérbor, 1 pohár borjú- vagy csirkehúsleves, fekete olajbogyó, só és bors.

Elkészítés: Az articsókát tisztítsuk meg, majd sós-citromos lobogó vízben negyed óráig pároljuk. Ezután vegyük ki a szőrös belsejét és dörzsöljük be a citrommal. A kenyérbélet süss meg az olívaolajon a zúzott fokhagymával és néhány perc után locsoljuk meg az ecettel. Fűszerezük sóval, borssal, édesköménymaggal, apróra vágott mentával

és petrezselyemmel. Ezzel a masszával megtöltjük az articsókát és tűzálló tálba rakjuk. Ráöntjük a visszamaradt szaftot és a leves-borkeverékét. Letakarva előmelegített sütőben 1 óra alatt elkészítjük. Tálaláskor fekete olajbogyóval megszórjuk.

Bolognai borjúszület

Hozzávalók: 4 szelet borjúhús, 10 dkg vaj, 2 tojás, 4 szelet sonka, 8 dkg parmezán sajt, 15 dkg zsemlemorzsa, meleg paradicsommártás, só.

Elkészítés: Jól klopfoljuk ki a húst, majd forgassuk bele a sóval felvert tojásba és a

Apuliai töltött hagyma
Hozzávalók: 8 fej hagyma, 5 dkg reszelt sajt, 2 tojássárgája, őrölt szerecsendió, 2 ek. olívaolaj, bors, só.

Elkészítés: Főzzük meg a hagymákat sós vízben, majd vegyük ki őket, vágjuk le a tetejüket, és szedjük ki a belsejüket. A belső részt vágjuk fel apróra, és keverjük el egy tálban a tojássárgájával, a sajttal, az őrölt szerecsendióval, a sóval és a borssal. Ezt a masszát töltjük bele a hagymába. Tegyük vissza rájuk a tetejüket, és helyezzük mindent egy tűzálló edénybe. Locsoljuk meg olajjal az egészet, és tegyük előmelegített sütőbe. Süssük készre.

zsemlemorzsa. A bepanírozott húsokat egy serpenyőben a vajon kisütjük, majd mindegyik szeletre ráteszünk egy sonkát, megszórjuk sajttal, és lefedve sütjük, míg a sajt rá nem olvad. Mikor megolvadt, tálalhatjuk is egy kis paradicsommártással meglocsolva.

Toszkán mandulatorta

Hozzávalók a tésztához: 10 dkg vaj, 2 közepes tojás, 10 dkg cukor, 1/2 dl tej, 1 kiskanál sütőpor, csipetnyi só, 12 dkg finomliszt. **A tetejére:** 10 dkg vaj, 10 dkg kristálycukor, 2 evőkanál finomliszt, 2 evőkanál tej, 10 dkg szeletelt mandula.

Elkészítés: A tésztához a vajat felolvasztjuk langyosra. A tojást a cukorral habosra keverjük, majd hozzáadjuk a vajat, a tejet és a sütőporral meg a sóval összeforgatott lisztet is. Egy kb. 24 cm átmérőjű kapcsos tortaformát kivajazunk, megszórjuk zsemlemorzsaival, és a tésztát belesimítjuk. Előmelegített sütőben, közepes lángon kb. 25 percig sütjük. Mikor a tészta majdnem kész, megfőzzük a tetejére való masszát. Ehhez az összes hozzávalót egy lábasba rakjuk, és kevergetve, kis lángon addig főzzük, amíg szép karamellás színt kap, kellően sűrű

tálat hideg vízzel kiöblítünk, kibéleljük fóliával úgy, hogy amikor belerakjuk az alapanyagot, akkor be is tudjuk takarni. Megfőzzük a kávé, belekeverjük az Amarettót. A tejszínt a sóval majdnem készre felverjük, beleszórjuk a vaníliás cukrot, a habfixet és kanalanként a kristálycukrot. Ezután hozzákeverjük a mascarpone sajtot. A kibélelt tál aljára krémet simítunk, kakaóport szitálunk, és az ízesített kávéba mártom a piskóták egyik felét, sorjába rakjuk a kakaóval meghintett krémre. Krémmel rétegezve ezt megismételjük, az utolsó sor babapiskóta legyen. Legalább 3-4 órát hűtőben pihenjen. Tálalás előtt tálca borítjuk a tiramisut.

Gombás-húsos lasagne

Hozzávalók: 1 doboz lasagne tészta, 1 kg darált sertéshús, 1 doboz hámozott paradicsom, vagy 4 friss paradicsom a héjától megfosztva, 1 fej vöröshagyma, 3 gerezd fokhagyma, 1 doboz gomba, 1 kk. cukor, oregánó, bazsalikom, petrezselyem, 1 dl paradicsomszós, só, bors, 1 liter tej, 10 dkg vaj, szerecsendió, 3 kanál liszt, parmezán sajt, olaj.

Elkészítés: A vöröshagymát pici olajon üvegesre pároljuk, hozzáadjuk a fokhagymát és a darált sertéshúst, jól lepirítjuk. Hozzáteszük a gombát, majd az összekockázott paradicsomot, felforraltjuk, hozzáadjuk a paradicsomszószt, a cukrot, sót, borsot, a felaprított fűszernövényeket, majd fedő alatt készre főzzük. A vajon megpirítjuk a lisztet, felengedjük annyi tejjel, hogy mártás sűrűségű szószt kapjunk (besamel), sózzuk, borsozzuk, hozzáadunk egy kevés szerecsendiót. Az edényben elkezdjük rétegezni a hozzávalókat: alulra egy sor nyers tészta, erre egy réteg hús, majd egy réteg szószt kerül, így tovább, amíg elfogynak. Az utolsó réteg besamel lesz, amihez hozzákeverjük az ízlés szerinti parmezánt.

lesz (kb. 5-6 perc). Kiveszünk a megsült tésztát a sütőből, és a masszát rásimítjuk. Fontos, hogy a tészta meg legyen sült, mert ha nem, a massa belesüllyed. 10 perc (kb) visszatoljuk a sütőbe, és 10 fokkal lejjebb vesszük a hőfokot. A formában hagyjuk kihűlni.

Tiramisu-kupola

Hozzávalók: 25 dkg mascarpone sajt, 4 dl tejszín, 6 ek. kristálycukor, 25 dkg babapiskóta, 1 csomag vaníliás cukor, 1 csomag habfix, 1 csipetnyi só, 2-3 adag jó erős kávé, 1 ek. Amaretto vagy hasonló jellegű ital.

Elkészítés: Egy 3 literes

Programajánló

Hangverseny Székelyudvarhelyen

A Székelyföldi Filharmónia szervezésében ma, március 4-én 18 órától kamarazenei hangversenyt tart a Remember Enescu Kamarazenei Együttes a város háza Szent István-teremben. Műsor: válogatás Schumann, Schubert és Rachmaninov műveiből.

Kiállítás megnyitó Székelyudvarhelyen

A Haáz Rezső Múzeumban ma, március 4-én, 17 órakor megnyitják *A fekete leveles – a kávéfőzés története* című

Jóteknysági koncert Csernátonban

A Petőfi Sándor Művelődési Házban március 5-én, szombaton 19 órától jóteknysági koncertet szervez a Csernátoni IKE-csoport és az IKA Ifjúsági Egyesület a csontrákban szenvedő csernátoni Szotyori Ildikó javára. Operettrezsletek hangzanak el Mocanu Prezmer Erika mezzoszoprán, Sebestyén Lázár Enikő szoprán, Széles Margit szoprán és Oláh Badi Alpár tenor előadásában.

Farsangi mulatság Marosvásárhelyen

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács és az EMKE

Maros megyei szervezetei közösen rendeznek nagy farsangi mulatságot, illetve farsangtemetést a vár udvarán március 5-én, szombaton 11 és 15 óra között.

Zene Sepsiszentgyörgyön

A Tein teázóban ma, március 4-én 21 órától fellép a St. George kvintett.

Zenei műhely Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Könyv Ádám Művelődési Házban március 4-én a budapesti Tóth Viktor dzsesszenész zenei műhelyébe várja az érdeklődőket. Érdeklődni, jelentkezni a 0742 769 628-as telefonon vagy az *endrelazar*

@yahoo.com e-mail címen lehet.

Színház Marosvásárhelyen

Március 6-án, vasárnap 19 órától a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem a *Guppi* című darabot adja elő a Stúdió Színházban.

Színház Szatmárnémetiben

Ma, március 4-én 19 órától stúdióelőadás, Georg Büchner: *Leonce és Léna* az Északi Színházban.

Színház Kolozsváron

Március 5-én szombaton, az új stúdióteremben 20 órától Visky András: *Megöltem*

az *anyámat* című darabját játsszák.

Farsangi kabaré Margittán

A Horváth János Társaság színjátszó csoportja a helyi művelődési házban március 4-én és 5-én 19 órától előadja a *Farsangi kabaré* című műsorát. Klasszikus kabaréjeleneteket, nótákat, vilámtrefákat láthatnak.

Nőnap bál Nagyváradon

A nőnaphoz közeledve a Barátság klubja bált szervez szombaton, március 5-én 19 órakor a váradi Fő utca 5. szám alatti Parc Szálló vendéglőjében. Zenél a Pe-Ti-Mix együttes.

Idén a 70-es évek stílusa hódít

Ebben az évben a könnyed és természetes frizurák aratnak sikert, legyen szó bármilyen hosszúságú hajról is.

A természetes és egyszerű frufu nagyon népszerű lesz.

A frizuradivatot abszolút meghatározza a nosztalgia is.

Hódítanak a mára már klasszikussá vált fazonok.

A 60-as, 70-es évek frizurái előtérbe kerülnek. A frizura a tarkón és oldalt is rövid, a fejtetőn kicsit hosszabb, de a frufu része is rövid, nem lóg a szembe. Göndör hajúak is lecsapathatják, ekkor viszont

fontos, hogy a haj mindenhol ugyanolyan hosszúságú legyen. Egészen rövidre vágnatni a hajunkat igazi szabadság, hiszen kevesebb súlyt kell cipelni a fején.

Visszatér a bob, de nem a

Victoria Beckham által híressé tett szigorú geometrikus forma, hanem a hosszabb Kleopátra fazon. A haj alja lekerekített és puha, a frufu pedig tömött, oldalt hosszabb, miközben rálóg a szemöldökre. Ha nem akarunk frufut, akkor választhatjuk ennek a típusnak a hullámos, középen elválasztott változatát is. Ebben a 70-es évek vonulatba remekül belefér a kifejezetten hippiket idéző haj: a begöndörített hajban nem hagyjuk meg a csigákat, hanem fésűvel szétbontjuk őket, így egy óriási hajtömeg keletkezik, ami sállal, virággal nagyon látványos lesz.

Ha valaki mégis a tükörsima hajhoz ragaszkodik, akkor a tarkón összefogott lófárok igazán trendi. Lehet eminens iskolás módjára középen elválasztani, vagy egészen a fejtető szélén, majd oldalt összekötni. A féloldalasság szintén nagyon megy, még csak felnyírni sem kell,

csak letűzni az egyik oldalt teljesen, ez göndör vagy hullámos hajból mutat a legjobban.

Ami a színeket illeti, van minden. A már említett rövid hajhoz jól illenek a feltűnő színek, mint például a már-már fehéresszöke. A nagyon világos szöket egyébként egy-egy színes sávval is meg lehet bolondítani, a vadócabb színes melír ugyanis most kezd majd igazán elterjedni.

A félhosszú és hosszú, ra-

gyogó hajhoz a természetes árnyalatok illenek. Platina helyett kérjünk arany- vagy mézszöket, tejszokoládé-barnát, esetleg olyan színátmenetet, mintha a nap szívtá volna ki a hajvégeket. Maradjunk minél közelebb az eredeti árnyalathoz, csak szép fényt adva neki. A haj textúráját viszont nem szabad figyelmen kívül hagyni festéskor: a rétegesen vágott, illetve hullámos vagy göndör hajban a melír könnyen csikosnak tűnhet.

A helyes hajápolás titka

Az egyik legelterjedtebb tévhit, hogy a samponok hajhullást okoznak. Csak a rossz minőségű sampon (például pH-értéke lúgos) okozhat bajt. Ha hirtelen erős hajhullást észlelünk ne az általunk éppen használt sampont okoljuk, hanem forduljunk fodrászunkhoz. A szakember segít a hullás okát kideríteni és a megfelelő kezelést számunkra megtalálni. Ne használjunk lúgos (pH értéke nagyobb, mint 7) anyagokat, mert

azok szárítják a fejbőrt és a hajszerkezetet. Fejbőrünk pH-értéke 5,5-6,3 között van, azaz enyhén savas.

Kétfajta hajhullás létezik, a természetes és a betegségből fakadó. Am egy egyszerű tesztel (Pool-teszt) gyorsan megtudhatjuk, hullik-e a hajunk: nyissuk szét ujjainkat és az így fésűvé vált kezünkkel nyúlunk bele hajunkba, ujjainkat zárjuk lazán össze, és hajunkat tövétől a hajvépig simítsuk háromszor végig. Ha mind a

három húzás után 2-5 hajszál marad kezünkön, akkor valami nincs rendben. Vegyük figyelembe, hogy a sokáig tartó konty, illetve lófárokviselés okozta folyamatos húzásnak kitett hajszálaink hamarabb elsorvadhatnak.

A sampont sose a hajra, hanem a tenyerünkre öntjük, majd oszlassuk szét egyenletesen mind a fejbőrön és a hajon. Fontos, hogy manapság a legtöbb sampont koncentrátumban árulják,

ezért azt már használat előtt, előre fel kell hígítanunk. A samponok sűrűsége nem mérvadó a minőségére. A jó samponok viszkozitása jó, a rossz minőségű samponok sűrűek, erős színűek.

Nem mindegy, hogy pakolást vagy balzsamot használunk. A balzsamokat ne masszírozzuk a fejbőrbe, mert azzal elzsírosítjuk fejbőrünket, hiszen azok csak a hajszál szerkezetünk építésében játszanak szerepet. A pakolás viszont mind a

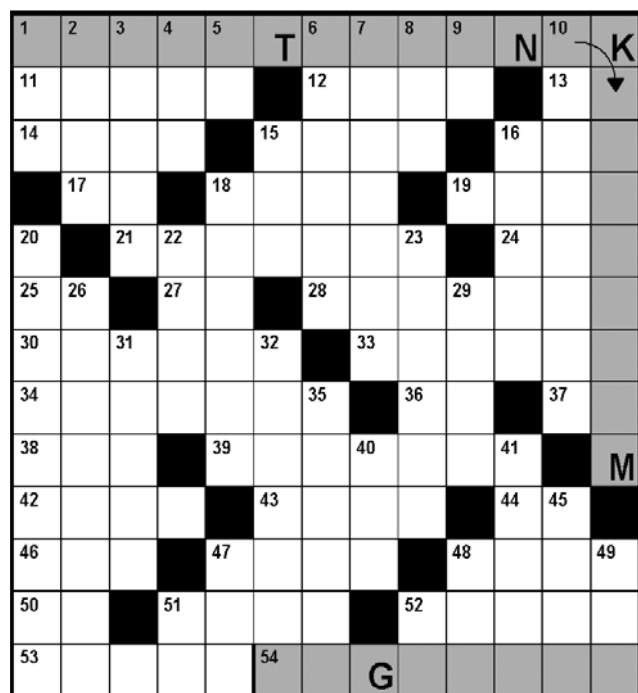
hajszál szerkezet, mind a fejbőr építésében is részt vesznek. Az ápolószert alaposan osszuk szét a nedves hajon, főként a hajvégekre figyeljünk.

A hajszáritás önmagában nem ártalmas, arra azonban figyelni kell, hogy ne szárítsuk hajunkat magas hőfokra állított hajszáritóval és 10 cm-nél közelebből, mivel a túl meleg hajszáritás roncsolja a hámsejteket, a haj könnyen meghasad és eltörik. A nedves haját először

csavarjuk pamuttrükközőbe, hogy leitassuk a vizet.

Mint minden dolog, a haj is belülről táplálkozik, így hatással vagyunk táplálkozásunkkal hajunk minőségére. A haj anyagának 97%-a fehérje, egészséges hajunk számára teljes értékű fehérjére van szükségünk. A szélsőséges táplálkozás mindig kihat a hajra. Például: túlzott zsírbevitel, vegetáriánusok nem megfelelő étkezése (húsokban található enzimek, előenzimek pótlásának hiánya).

Katonás válasz

– Katona! Maga milyen lépéseket tenne, ha a támadója késsel fenyegetné?

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 11. Közvetítő állomás. 12. Spanyol eredetű női név; jelentése: erős asszony. 13. Bent kurjant! 14. Zúduló. 15. Viktor becézve. 16. Görög NOB-jel. 17. Középen kiég! 18. A forint utódja. 19. Fagylaltot eszik. 21. Kitérés jelzője. 24. ... Caesar! 25. Néma Olga! 27. Penész közepe! 28. Íztelen a leves. 30. Kihúzó. 33. Bódult. 34. Egyre tisztábbá váló kép. 36. Középen feláll! 37. Óbudai egyetem (röv.). 38. Telefon kódja. 39. Arisztid társa. 42. Szürkület után. 43. Katalin névváltozata. 44. Állandó belépő (röv.). 46. Szolmizációs hang. 47. On-...; élő kapcsolat. 48. Láncfonalak közti nyílás. 50. Részben tisztá! 51. Szarkazmus. 52. Azonnal (nép.) 53. Csomagolóeszköz. 54. A poén második része.

Függőleges:

1. Gyilkoló. 2. Döntetlen sakk. 3. Magyar légitég. 4. Edömér becézve. 5. Sorban áll! 6. Hibás jegyzés. 7. Madarak, vadak, ... (Gerald Durrell). 8. Ulrik becézve. 9. Argentín autók jelzése. 10. Rátermet. 15. Karak neveltje. 16. Asztalosszerszám. 18. Elhamvaszt. 20. Nagyon meglep. 22. ...-untalan; nagyon gyakran. 23. Michelangelo országa. 26. Féreg. 29. Szalonnát követelt. 31. A magasban levő. 32. Az udvaron (nyomatékkal). 35. Rég élt nőszemély. 40. Zalai csapat. 41. Sír a baba. 45. Szülésznő. 47. Népies lyuk. 48. Mondat alkotóeleme. 49. Determináns (röv.). 51. Gazdálkodni kezd! 52. Így széle!

2	8	3	4		6	1		7
					3	6		
4		6						
			3		7		6	8
	9	7			1			3
					5	4		
7	1		9	3				
9					4			5
6			5	1				2

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

2	1	3	7	5	9	4	8	6
6	5	8	2	4	1	3	7	9
4	7	9	8	3	6	1	5	2
1	8	4	6	2	5	9	3	7
5	2	7	4	9	3	6	1	8
3	9	6	1	7	8	2	4	5
9	6	5	3	8	4	7	2	1
8	4	2	9	1	7	5	6	3
7	3	1	5	6	2	8	9	4

Kacor király

Volt egyszer egy szegény özvegyasszony, s annak volt egy macskája. Ez a macska olyan kajtár, olyan falánk volt, hogy minden fazékba, minden lábasba beleütötte az orrát. A szegény asszony megelégette a macska kajtárságát, s egyszer, mikor a macska a tejslábast egészen kiürítette, fogta a seprűt, jól megverte, s mondta neki:

– Kitakarodj a házamból, fel is út, le is út, többet ide be ne tedd a lábadat!

No, szegény macska mehetett világgá. Elindult nagy búsan, kiment a faluból, bódorgott erre-arra, mindenfelé, aztán egy hídhöz ért, ott leült, s dorombolt magában nagy búsan. Amint ott üldögélt egy róka is. Szépen odasettenkedik, s elkezd a róka farkával játszani. Megijed a róka, visszafordul, nézi a macskát, nem tudja elgondolni, mi az isten teremtése lehet, ilyen állatot még nem látott. Visszahőköl egy kicsit, de vissza a macska is, mert még ő sem látott rókat világosan való életében. Mind a kettő megijedt a másiktól.

No, hanem mégis a róka szólalt meg először. Kérde a macskától nagy szepegeve:

– Ki légyen az úr?

„Ahá! – gondolja magában a macska. – Úgy látszik, fél tőlem.”

Mindjárt nekibátorodott, s mondotta is nagy büszkén:

– Mit, hát te nem ismeresz engem? Tudd meg, hogy én

Kacor király vagyok. Nincs az az állat, aki ne félne éntőlem.

– Ejnye, ejnye – mondotta a róka –, igazán szégyellem, hogy még a híredet sem hallottam.

Egyszeribe meghívta nagy tisztelettel Kacor királyt: legyen szerencséje, látogassa meg az ő szegény házában, lesz tyúkhús, récehús, lúdhús vacsorára, s minden, ami kitelik tőle.

– Jól van – mondotta Kacor király –, hát elmegyek veled.

Elmennek a róka házába, de bezzeg a róka sürgött-forgott, felvetette a konyhát, süttött mindenféle pompás pecsenyét, kínálta Kacor királyt:

– Egyék felséged, egyék, ne éhezzen, mint otthon.

Mikor aztán az ebédnek vége volt, ágyat vetett Kacor királynak, puha ágyat, s Kacor király meghagyta, hogy csend legyen a háznál, nehogy valaki megháborítsa az ő nyugodalmában. Kiment a róka a háza elé, ott járt fel s alá, vigyázott, nehogy valaki bemenjen, de még a háza felé se közelítsen.

Egyszer jön arra egy nyúl, s a róka már messziről rákiáltott:

– Szaladj innét, te szerencsétlen, nem tudod, hogy nálam alszik Kacor király? Ha felébreszted, vége az életednek!

Hiszen egyéb sem kellett a nyúlnak, uccu neki, szaladt árkon-bokron által, mintha

szemét vették volna. Amint szaladt, szembejő vele egy medve, s kérde:

– Hát te hova szaladsz, talán bizony a kopók kergetnek?

– Jaj, ne is kérdezze, medve bátyámuram! A róka koma háza előtt jöttem el, s azt mondta róka koma, hogy szaladjak, mert Kacor király van nála szálláson, s ha felébresztem, vége az életemnek.

– Hm, hm – mondja a medve –, na hallod-e, öcsém, sok országot s világot bejártam, de Kacor királynak még a színét sem láttam, de még a hírét sem hallottam. No, csak azért is meglátogatom róka komát, hadd lám, ki az a Kacor király!

Elmegy a medve róka komához, s hát, róka koma még mindig ott jár-kelel a háza

előtt, s amint meglátja a medvét, kiált neki:

– Jaj, lelke medve komám, ne jöjjön erre, mert ha Kacor királyt felébreszti, vége az életemnek, vége az enyimnek is!

De bezzeg megijedt a medve is, megfordult, s futott keresztül az erdőn, mintha szemét vették volna, meg sem állott, míg a nyulat utol nem érte. Hát mire odaért, ott voltak a nyúl körül mindenféle állatok, szárnyasok és szárnyatlanok. A nyúl beszélt nekik Kacor királyról, s az állatok rémüldöztek.

– Jaj, Istenem, mi lesz ve-

lőnk, ha róka komához eljött vacsorára, eljön mihozzánk is.

– Biz az jó lesz – mondotta a varjú –, én, ha megbíztok bennem, elmegyek róka komához, s meghívom Kacor király öfelségét.

Bezzeg hogy megbízták, hogyne bízták volna, hadd menjen a varjú. Elmegy a varjú róka komához, köszön illendőképpen, mondja, hogy mi jóban jár.

– Jól van – mondja róka koma –, mindjárt bemegyek, megnézem, hogy felébredt-e, s elémondom a kívánságokat.

Bemegy róka koma, s hát

Kacor király megpödrötte bajuszát, s mondta róka komának:

– Jól van, mehetsz. Mondd a varjúnak, hogy elmegyek.

Visszarepül a varjú nagy örömmel a többi állathoz, s jelenti Kacor király üzenetét. Hej, uram teremtőm, egyszeribe nagy tüzet raknak az erdő közepén! A medve hozott ökörhúst, a farkas lóhúst, a sas mindenféle apró madarat; a nyúl felcsapott szakácsnének, forgatta a nyársat, sütötte a drága pecsenyéket; a többiek körülállták a tüzet, úgy várták Kacor király öfelségét.

Aközben Kacor király is nekikészülődött, jó hegyesre kipödrötte a bajuszát, s elindult róka komával a vendégségbe. Elejükbe jött a varjú, s úgy mutatta az utat, de a világ minden kincséért sem mert volna leszállni a földre, hanem repült egyik fa tetejéről a másikra, s úgy károgtat:

– Erre, erre!

Egyszer meglátják Kacor királyt, amint jó róka komával. Hát, uram teremtőm, ahány állat ott volt, mindannyinak inába szállt a bátorsága!

– Jaj, jaj – kiabált a nyúl –, ott jó Kacor király, még felszúr a bajuszára!

– Szaladjon, ki merre tud! – kiáltott a medve, s azzal nekiiramodtak, szaladtak, ahányan voltak, annyifelé.

Hogyha azok a bolond állatok el nem szaladtak volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Icinke-Picinke – Népmesék óvodásoknak (Válogatta és szerkesztette: Kovács Ágnes)

Tizenkét hónap a természetben

Beléptünk a tavaszi hónapba, hangzik a tévéből, rádióból, épp csak örömtáncot nem járnak. Ha kinézek az ablakon, nem a tavasz jut eszembe, most épp havazik, a hőmérséklet a nulla fok környékén van, ami éjszaka mínusz négy-öt fok alá is lesüllyed. Nem egy ideális tavaszkezdés, és a meteorológusok további lehűléseket jósolnak, nagy bánatuk-

ra, hiszen ők március elsejétől számolják a tavaszt. Sokan várják a napsütést, és lehet, hogy ezért a nagy türelmetlenség, de március első fele inkább a tél végéről szól, mint a tavasz kezdetéről, és csak a hónap dereka után számíthatunk látványos fordulatra a csillagászati tavasz kezdetétől, ami március 21. Egykori földrajztanárom valahogy így

fogalmazta meg: „az igazi tavaszt az első villámlás pecsételi meg.”

Kinyíltak a barikák, a korra tavaszi virágok, jelzik, hogy valami megváltozott. A vándormadarak is megmozdultak, főként a vízimadarak mozgását lehet jól megfigyelni. A holló is tataroz, és van már olyan fészék, ahol a tojásokon ott lapul a tojó. Szarkák kergetőznek,

az egerészölyvek köröznek, balkáni gerlék nászrepülnek, a fakopáncsok dobolnak, csak a verebek járnak még csapatostul, mint a gyalogos katonák a harcmezőn. Egy szóval számos látnivalót kínál a természet.

Hét közben az iskolából hazamenet megfigyelhetitek a verebek, a cinegék, a gerlék, a rigók viselkedését, és ha figyelmesek vagytok, meglátjátok, hogy újabb és újabb madárhangokat fedeztek fel majd, ahogy a napok telnek, és egyre melegebbre fordul az időjárás. Tengelicek, erdei pintyek, csicsörkék, zöldikék, később házi rozsdafarkúak, kis poszáták, barátposzáták hangjai csendülnek fel. De érdekes a vörös vércsére is odafigyelnetek.

Márciusban már zajlik a madárvonulás, érkeznek haza a vándormadaraink, többek közt a gólyák, fecskék, megkezdődik a párvalasztás a nász a fészekrakás ideje, ami egyik legizgalmasabb és legkedveltebb periódus, a madarász számára, úgyhogy kedves kis madarász barátaim, ne maradjatok le róla.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Hóember papírtányérból

Hamarosan vége a télnek, hó sem sok van már, te benn a háznál is elkészítheted a saját hóemberedet, nem kell ki-menni ezért a hidegbe, sőt nem is fog elolvadni.

Szükséges eszközök: három darab papírtányér, fekete és piros színű papír, kétféle színű textillal bevont drót, 2 kis textilgomolya, fekete filctoll, egy darab kockás rongy sálnak, olló, ragasztó.

Elkészítés: A három pa-

pírtányért ragaszd össze egymás mellé rakva, majd felfordítva elkezdheted dekorálni. A fekete színes papírból vágjál csizmát a hóembernek, a pirosból peddig orrot. A drótból hajlítsd meg a kezét, végül ragaszd fel ezeket az elemeket. A fekete filctollal rajzolj neki szemet és száját, a nyakára pedig kössél sálát. Drótból és textilgomolyából fülhallgatót is tehetsz a hóemberedre. Jó szórakozást!

Mezei pacsirta

Hétfévi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette